

Kõrgem Kunstikool Pallas
Meediadisaini osakond

**Veebilehe kujundus Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku
Laatre Püha Laurentsiuse kogudusele**
Lõputöö

Triinu Sibul

Juhendajad: Jaanus Eensalu
Liis Todesk

Tartu 2025

SISUKORD

JOONISTE LOETELU.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
MÕISTED.....	7
1. KASUTAJASÕBRALIK DISAIN.....	8
1.1 Veebi sisu juurdepääsetavussuunised (WCAG).....	8
1.2 Kasutajasõbralikkus arvestades vanemaid täiskasvanuid.....	11
2. EELTÖÖ.....	14
2.1 Laatre Püha Laurentsiuse koguduse ja kiriku taust.....	14
2.1.1 Sümbolid.....	15
2.2 Koguduse vajaduste kaardistamine.....	15
2.3 Kasutaja-uuring.....	16
2.3.1 Tulemused.....	18
2.4 Kasutajapersoonad ja vajadused.....	19
2.5 Koguduste veebipraktikad.....	21
2.5.1 Erinevate koguduste veebilehed.....	24
3. DISAINIPROTSESS.....	26
3.1 Mõtteloome.....	26
3.2 Veebilehe navigatsioon ja lihtsustatud raamjoonised.....	27
3.3 Visuaalne keel ja hierarhia.....	30
3.3.1 Värvid ja tüpograafia.....	30
3.3.2 Fotode, illustratsioonide ja ikoonide stiil.....	32
3.3.3 Elementide paigutus.....	34
3.4 Kõrge täpsusega prototüüpimine.....	35
3.4.1 Kasutatavuse testimine.....	36
3.5 Edasised plaanid.....	36
KOKKUVÕTE.....	38
SUMMARY.....	39
KASUTATUD KIRJANDUS.....	41
LISAD.....	44
Lisa 1. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse Püha Laurentsiust kujutav tuulelipp.....	44
Lisa 2. Lutheri roos.....	45
Lisa 3. Küsimustiku küsimused 1/5.....	46
Lisa 4. Küsimustiku küsimused 2/5.....	47

Lisa 5. Küsimustiku küsimused 3/5.....	48
Lisa 6. Küsimustiku küsimused 4/5.....	49
Lisa 7. Küsimustiku küsimused 5/5.....	50
Lisa 8. Küsimustikule vastajate vanuseline osakaal.....	51
Lisa 9. Küsimustiku tulemused vanusegruppide kaupa.....	52
Lisa 10. Küsimustiku tulemused üldarvestuses.....	53
Lisa 11. Sisend ja kriteeriumid.....	54
Lisa 12. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse veebilehe infoarhitektuur.....	55
Lisa 13. Esialgsed raamjooniste katsetused.....	56
Lisa 14. Laatre Püha Laurentsiuse kiriku sisemus.....	57
Lisa 15. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse tempel.....	58
Lisa 16. Laatre koguduse illustratsioonide viirutustehnika alternatiiv.....	59
Lisa 17. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse vaiba muster.....	60
Lisa 18. „Avaleht” arvutivaade 1/2.....	61
Lisa 19. „Avaleht” arvutivaade 2/2.....	62
Lisa 20. „Jumalateenistus ja palve” arvutivaade 1/2.....	63
Lisa 21. „Jumalateenistus ja palve” arvutivaade 2/2.....	64
Lisa 22. „Sündmused” arvutivaade.....	65
Lisa 23. „Uudised” arvutivaade.....	66
Lisa 24. „Galerii” arvutivaade.....	67
Lisa 25. „Kontakt” arvutivaade.....	68
Lisa 26. „Avaleht” mobiilivaade.....	69
Lisa 27. „Jumalateenistus ja palve” mobiilivaade.....	70
Lisa 28. „Sündmused” mobiilivaade.....	71
Lisa 29. „Uudised” mobiilivaade.....	72
Lisa 30. „Galerii” mobiilivaade.....	73
Lisa 31. „Kontakt” mobiilivaade.....	74

JOONISTE LOETELU

Joonis 1. WCAG neli printsiipi ja 13 suunist (Sarup 2021).....	10
Joonis 2. Piisavalt suur nupp lihtsustab selle kasutamist (Polyuk 2025).....	12
Joonis 3. Nupu erinevad olekud (Creative Tim 2022).....	13
Joonis 4. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Malle (autori illustratsioon).....	19
Joonis 5. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Taavi (autori illustratsioon).....	20
Joonis 6. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Karmen (autori illustratsioon).....	21
Joonis 7. USA, Eesti, Soome ja Rootsi koguduste kodulehtede vaated koos kommentaaridega rakenduses Miro (autori kuvatõmmis).....	23
Joonis 8. Brooklake Church eristab menüüribal ühte nuppu teistest (autori kuvatõmmis Brooklake Church kodulehelt https://www.brooklake.org).....	25
Joonis 9. Veebilehe madala täpsusega prototüüp ja valmis disain (Molly 2020).....	27
Joonis 10. Korruseplaani joonis ja valmis mudel (ASTCAD 2020).....	28
Joonis 11. Lihtsustatud veebilehe raamjoonised (autori kuvatõmmis).....	29
Joonis 12. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse koduleheküljel esindatud logo, värvid ja tüpograafia (autori illustratsioon).....	31
Joonis 13. Laatre Püha Laurentsiuse kodulehe stiliseeritud illustratsioonid (autori illustratsioon).....	33
Joonis 14. Robustne oranž muster Laatre kiriku seinal (autori foto 2025).....	33
Joonis 15. Laatre Püha Laurentsiuse veebilehel kasutatavate Kryston Schwarze disainitud „coolicons” kogumi ikoonid, sh autori kujundatud ratastooli kujutav ikoon (autori kuvatõmmis).....	34
Joonis 16. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse veebilehe peamise nupu olekud (autori kuvatõmmis).....	35

SISSEJUHATUS

Tänapäeva digitaalses ühiskonnas mängib veebikeskkondade kvaliteet üha olulisemat rolli – see mõjutab kasutajakogemust, ligipääsu teabele, inimeste toimetulekut ning keskkonna mainet. Hea veebidisain ei seisne ainuüksi visuaalses ilmes, vaid nõuab funktsionaalset ülesehitust ja kaasavat lähenemist. Rahvastiku vananemisega on digitaalsete platvormide kasutajaskond muutunud mitmekesisemaks ning lahenduste loomisel tuleb arvestada erinevate vajaduste ja võimetega. Seetõttu on oluline, et veebikeskkonnad on loodud kõigile mugavaks, arusaadavaks ja kergesti kasutatavaks – sõltumata kasutaja tehnilistest oskustest, eripäradest või vanusest.

Lõputöö käigus töötan välja prototüübi Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku (lühend EELK) Laatre Püha Laurentsiuse koguduse veebilehele, mille kujundamisel lähtun kasutajasõbralikkuse ja ligipääsetavuse põhimõtetest. Kogudusel puudub tänapäevane ja mugav veebileht, mistõttu on minu eesmärk disainida lahendus, mis on koguduse liikmetele ja teistele huvilistele lihtne kasutada, informatiivne ning visuaalselt esinduslik.

Disainimisel arvestan, et suur osa kasutajatest on vanemaealised, mistõttu pöoran erilist tähelepanu selgele struktuurile, loogilisele navigeerimisele ja visuaalse müra vähendamisele. Samal ajal püüan leida tasakaalu, et loodud lahendus oleks esteetiliselt meeldiv ka noorematele täiskasvanutele. Sellest lähtuvalt plaanin luua kodulehe, mille stiil on puhas ja professionaalne, austades koguduse ajaloolist tausta ning luues esindusliku esmamulje.

Lõputöö jaguneb kaheks: teoreetiliseks ja praktiliseks osaks. Teoreetilises osas tutvustan kasutajasõbraliku disaini põhimõtteid, sh veebi sisu juurdepääsetavussuuniseid (ingl lühend WCAG) ning vanemaealistele sobiva disaini printsiipe. Lõputöö praktiline osa koosneb eeltööst ja disainiprotsessist. Projekti eeltöös annan ülevaate Laatre kogudusest, kaardistan kliendi vajadusi, tutvustan tulevase kodulehe potentsiaalseid kasutajaid ning analüüsin sama valdkonna veebilehekülgi. Seejärel kirjeldan prototüübi loomise protsessi, kus rakendan teoreetilises osas ja eeltöö käigus omandatud teadmisi, et luua mugavalt kasutatav ja loogilise ülesehitusega kodulehe prototüüp – kujundus, mis loob aluse EELK Laatre Püha Laurentsiuse koguduse visuaalsele identiteedile.

Soovin tänada juhendajaid Liis Todesk ja Jaanus Eensalu, samuti kursusekaaslasi, sõpru ja perekonda, kes kuulasid, mõtlesid kaasa, tagasisidestasid ning julgustasid mind

sellel teekonnal. Olen tänulik ka Laatre Püha Laurentsiuse kogudusele usalduse ja meeldiva koostöö eest – kliendi avatus uutele ideedele ja rahumeelne lähenemine murekohtadele tagas sujuva tööprotsessi.

MÕISTED

Ajasõltuv meedia (*time-based media*) – viitab teostele, mille kogemine või mõistmine sõltub ajast, kestusest või funktsioonist; hõlmab video-, filmi- ja heliteoseid, millel on kindel kestus, installatsioone ning kunstiteoseid, mis toimivad vaid väljapaneku ajal (The National Gallery 2025)

Hamburgeri menüü – veebilehe menüü, mille sisu on peidetud ja avaneb menüüd tähistavale ikoonile/alale vajutades

Hover elemendid – veebi sisu, mille olek muutub, kui arvutihir/kuvar hõljub selle kohal

Infoarhitektuur – skeem või süsteem, millega määratletakse veebilehe navigatsioon, näiteks vahelehtede omavahelised ühendused

Kasutajasõbralik disain (ingl *user-friendly design*) – disainipraktika, mille eesmärk on võimaldada kasutajal toodet intuitiivselt kasutada, leida soovitud informatsiooni võimalikult kiiresti ja vähese vaevaga ning olla ligipääsetav võimalikult suurele inimeste hulgale

Sekundaarne nupp (ingl *secondary* või *ghost button*) – nupp, mis on olulisuselt või kasutussageduselt teisejärguline ehk vähem oluline kui peamine nupp (ingl *primary button*), kasutatakse ka peamise nupu alternatiivina

Trükikirja kaal (*weight*) – trükikirjale iseloomulik tunnus, kõnekeeles teksti paksus (*light, regular, bold* jne)

Veebi sisu – veebilehel või -rakenduses kuvatav informatsioon, nt tekst, helid ja pildid

Visuaalne identiteet – visuaalsete elementide kogum, mis kujundab brändi välimuse ja tunnetuse

W3C (*World Wide Web Consortium*) – peamine organisatsioon, mis arendab tehnilisi standardeid rahvusvahelistele veebi tehnoloogiatele

Mõistete selgitused on autori tõlgendused.

1. KASUTAJASÕBRALIK DISAIN

Tänapäeva digimaailmas ei piisa üksnes sellest, et veebileht näeb visuaalselt ilus välja – sama oluline, kui mitte olulisem, on selle sujuv ja loogiline ülesehitus ning ligipääsetavus erinevatele kasutajatele. Kasutajasõbraliku disaini (ingl *user-friendly design*) eesmärk on võimaldada kasutajal toodet intuitiivselt kasutada, leida soovitud informatsiooni võimalikult kiiresti ja vähese vaevaga. Samuti peab kaasaegne veebidisain olema kaasav, arvestades erinevate kasutajagruppide vajadustega, sealhulgas vanemate täiskasvanutega, kelle jaoks võivad väiksemad tekstid, keeruline navigeerimine või liigne visuaalne müra kujuneda takistuseks. Ligipääsetav ja kasutajasõbralik veebileht ei tähenda kompromisse kujunduse arvelt, vaid teadlikku otsust luua keskkond, mida on mugav kasutada võimalikult paljudel inimestel – sõltumata nende vanusest, võimetest või tehnilisest oskusest. (Shahbaz 2021; Farage *et al* 2012)

1.1 Veebi sisu juurdepääsetavussuunised (WCAG)

Veebi sisu juurdepääsetavussuunised ehk WCAG (ingl *Web Content Accessibility Guidelines*) on rahvusvaheliselt tunnustatud kõigile kättesaadav informatiivne juhiste kogum, mis selgitab, kuidas muuta veebi sisu ehk veebilehel või -rakenduses kuvatavat informatsiooni, sh teksti, helisid ja pilte, kasutajasõbralikumaks. Dokumendi soovitusi järgides on veebi sisu ligipääsetav laiemale inimeste hulgale, võttes arvesse nägemis-, kuulmis- ja kõnehäireid, samuti kognitiivseid, füüsilisi ja neuroloogilisi piiranguid. Tänu suunistele on veebi lihtsam kasutada ka eakamatel inimestel, kelle võimed on vanusega muutunud. (W3C 2024)

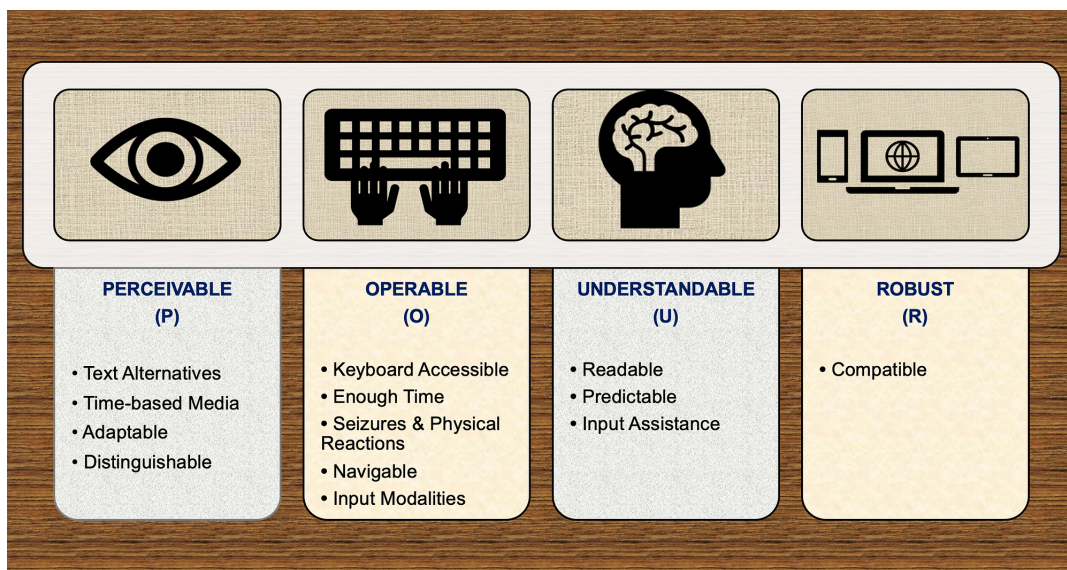
WCAG standardid töötas välja W3C (ingl *World Wide Web Consortium*) ja neid uuendatakse pidevalt, et järgida tehnoloogia arengut ja kasutajate mitmekesisust. Ajakohasuse saavutamiseks tehakse koostööd üksikisikute ja organisatsioonidega üle maailma ning viiakse läbi parandusi. Kõige hiljutisem versioon WCAG 2.2 avalikustati 2023. aasta oktoobris ning uuendati viimati 2024. aasta detsembris. WCAG eestikeelsele versioonile – küll vaid WCAG 2.0 ehk 2008. aasta omale (WC3 2013) – pääseb ligi Majandus ja -kommunikatsiooniministeeriumi kodulehelt (Majandus ja -kommunikatsiooniministeerium 2025).

WCAG 2.1 versiooni suuniseid on võetud üle paljude riikide seadusandlusesse. Suur osa suunistest kehtib ka Eesti avalikule sektorile läbi Euroopa Liidu digiligipääsetavuse standardi EN 301 549. Sellegipoolest on tegemist erinevate standarditega, sest ELi digiligipääsetavuse standard sisaldab lisanõudeid. (Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet 2024)

Ligipääsetavuse standardit kasutavad erinevad organisatsioonid ja üksikisikud nagu veebikujundajad ja -arendajad, õpetajad ning teised, kellel on oma tegevuses vaja tehnilist standardit – tegemist ei ole üldist ligipääsetavust tutvustava dokumendiga. Kuna sihtgruppidel on erinevad vajadused, siis nende rahuldamiseks põhineb WCAG neljal põhimõttel (vt joonis 1) ja kolmel vastavustasemel. Lisaks kuuluvad WCAG alla erinevad edukriteeriumid, piisavad ja soovituslikud tehnikad ning dokumenteeritud sagedased vead. (W3C 2024)

Suunistes on välja toodud 13 üldist soovitusi, mille poole võiksid autorid ligipääsetavuse tagamiseks püüelda. WCAG suunised on jaotatud neljaks põhimõtteks, mille järgi peab veebi sisu olema:

1. **tajutav** (ingl *perceivable*) ehk informatsioon peab olema nähtav, kuuldav või muul viisil tajutav;
1. **talitusvõimeline** (ingl *operable*) ehk veebilehe elemendid (menüü, nupud jne) peavad olema kasutatavad;
2. **mõistetav** (ingl *understandable*) ehk veebilehe funktsioon ja sisu peavad olema kasutajale selged ja loogilsed;
3. **töökindel** (ingl *robust*) ehk veebi sisu peab olema piisavalt detailne ja loogiline, et kasutajaagendid, sh tugitehnoloogiad (nt ekraanilugejad), saaksid seda korrektselt analüüsida ja tõlgendada. (W3C 2013; W3C 2024)

Joonis 1. WCAG neli printsiipi ja 13 suunist (Sarup 2021)

Lisaks põhimõtetele on WCAG suunised jagatud kolme vastavustasemesse, mis aitavad hinnata, kui hästi on veebileht kohandatud võimalikult paljude kasutajate jaoks:

1. **A tase** (miinimum) ehk veebi sisu peab olema tehniliselt kättesaadav, näiteks on pildidel tekstikirjeldused (alternatiivtekst) ning tervet veebilehte on võimalik kasutada ainult klaviatuuriga;
2. **AA tase** (soovituslik) ehk veebi sisu peab olema arusaadav ja mugavalt kasutatav erinevatele kasutajatele, sh vanemaealistele, näiteks on tausta ja teksti vaheline kontrast piisav, tekst on suurendatav ning navigeerimine on loogiline;
3. **AAA tase** (kõige kõrgem) on kõige rangem ligipääsetavuse tase, mistõttu on seda keeruline saavutada kõikide veebilehtede puhul ning on sobilik eelkõige spetsiifilistele sihtgruppidele, näiteks tuleb AAA taseme puhul esitada keerulisem sisu mitmes vormis ja lihtsas keeles. (W3C 2024)

Üks näide põhimõtete rakendamisest on tajutavuse põhimõte, mille eesmärk on tagada, et teave jõuaks kõigini, sh nendeni, kes ei kuule või ei näe meediasisu. Kui veebilehel kasutatakse ajasõltuvat meediat (ingl *time-based media*), näiteks videot või helisalvestist, siis tuleb pakkuda alternatiivseid viise sisu mõistmiseks. Nõuded on jagatud tasemetesse:

- A taseme nõue: igale salvestatud heli ja videoga materjalile peab olema lisatud subtiitrid, välja arvatud juhul, kui see meedia on tekstilise info alternatiiv ja see on sellisena selgelt märgitud;
- AA taseme nõue: iga otseülekande puhul peavad olema subtiitrid;
- AAA taseme nõue: igale salvestatud heli ja videoga materjalile peab olema lisatud viipekeelne tõlge. (W3C 2024)

Kuigi erinevaid tasandeid arvesse võttes on võimalik muuta veebi juurdepääsetavamaks ja rahuldada üpriski laia kasutajaskonna vajadusi, tuleb silmas pidada asjaolu, et WCAG juhised ei suuda tagada ligipääsetavust absoluutselt kõikidele puuetega isikutele. Sellegipoolest peaksid enamik disainiprojekte, sh koguduse kodulehed, püüdlema vähemalt AA taseme poole, kuna see tagab ligipääsetavuse ka eakatele ja vaegnägijatele. (W3C 2024)

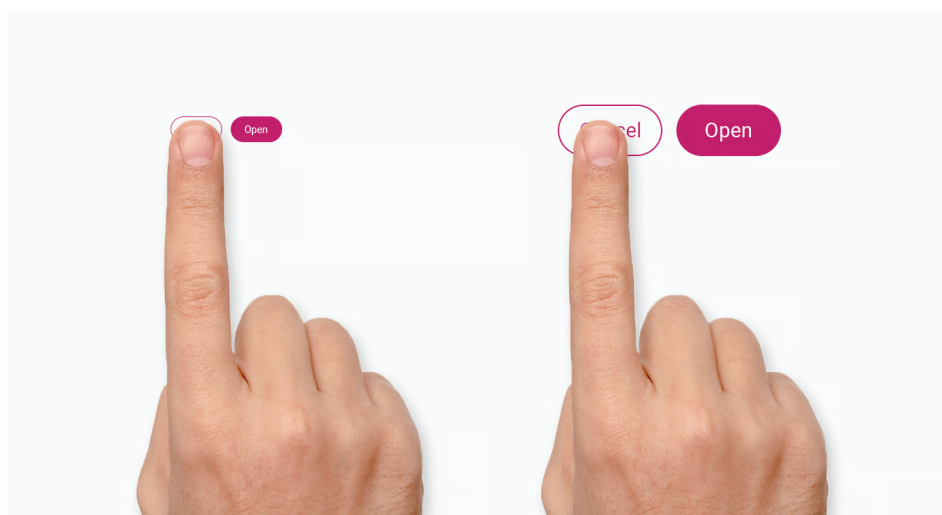
1.2 Kasutajasõbralikkus arvestades vanemaid täiskasvanuid

Rahvastik on üle maailma vananemas – näiteks kuulus 2019. aastal üle kolmandiku Euroopa Liidu liikmesriigi elanikkonnast 55-aastaste ja vanemate hulka (Eurostat 2020) ning Eestis on rahvaarv püsinud 1,3 miljoni peal nüüdseks ligi 20 aastat ja pensioniealisi on veerandi võrra rohkem kui noorte vanuserühma (Statistikaamet 2020). Vanusega kaasnevad loomulikud ja möödapääsmatud muutused nägemises, kuulmises, koordinatsioonis ja mälus, mistõttu tuleb disainis aina enam arvestada vanemate täiskasvanutega. Järgides juurdepääsetavuse printsiipe, mis on kohandatud erinevatele mootorsetele ja kognitiivsetele võimetele, on võimalik luua materjale, keskkondi ja tooted, mis on mugavad ja lihtsad igale vanusele (Farage *et al* 2012).

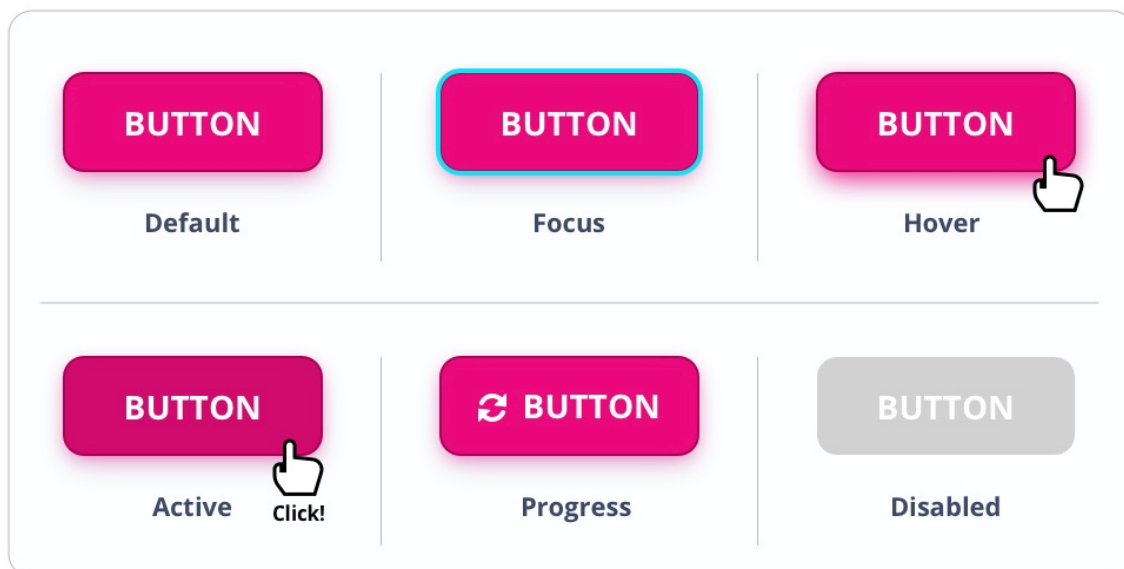
Vanusest tingitud ootuspäraste muutuste tõttu seisavad paljud seeniorid veebi sisu kasutades silmitsi erinevate probleemidega. Esinevad raskused väikese teksti lugemisel (Kane 2019), vähenenud on kontrastitundlikkus, mille tõttu on keerulisem eristada värve, mis on madala kontrastsusega või külmades toonides (Farage *et al* 2012). Mootorsete muutuste tõttu on raskem saada pihta väikestele nuppudele või elementidele ja viia toime puudutuse põhiseid liigutusi (puutetundlikul ekraanil kerimine või *swipe*’imine) ning käte värin võib tekitada tahtmatuid vajutusi (Kane 2019). Raskem on navigeerida veebilehel, millel on kompleksne ülesehitus või peidetud

elemendid (nt hamburgeri menüü või *hover* elemendid). Mängulise, ootamatu või kirju struktuuri puhul on raskem ära arvata, kust otsitavat infot leida või kuidas lehekülge toimib – selline ülesehitus tekitab suuremat kognitiivset survet (Polyuk 2025), mistõttu vajab kasutaja kellegi teise tuge või hoopis loobub lehekülje kasutamisest. Samuti tuleb võtta arvesse asjaolu, et mõned vanemad täiskasvanud pole täielikult harjunud tehnika või tehnilise keelega – ehkki see on aastate jooksul paranenud – ning liialt kirjud, hüplikud või ootamatud visuaalid võivad tekitada ebakindlust, segadust ja välja jäetud tunnet (Kane 2019).

Kui on teada kasutajate murekohad, on võimalik asuda lahenduste kallale. Loetavust saab parandada kasutades suurt kirja ja selgelt loetavat fonti, üldiselt on soovitatav kasutada põhiteksti suuruses miinimum 16 pikslit ning sisutekstina sans serif fonti (Craft & Communicate 2021; Polyuk 2025). Oluline on tagada kõrge kontrast ja värvide erinevus elementide vahel, st et näiteks tekst ja taust ei ole sarnast tooni ning nupud eristuvad muust tekstist. Lisaks peavad nupud ja muud lingid olema kergesti kasutatavad ehk piisavalt suured, et neile saaks kursori või sõrmega mugavalt pihta, nagu näidatud joonisel 2 (Polyuk 2025). Segaduse vältimiseks on oluline kasutajale anda märku, et nupp või link töötab (Grabowski 2025), selle jaoks tuleb luua disainisüsteem, kus iga nupu olek erineb teistest olekutest (vt joonis 3).

Joonis 2. Piisavalt suur nupp lihtsustab selle kasutamist (Polyuk 2025)

Joonis 3. Nupu erinevad olekud (Creative Tim 2022)

Tagasihoidlik visuaalne lähenemine on seeniorite vaatevinklist kõige turvalisem valik. Kuigi värvikad trendid on väga põnevad ning just noorte jaoks kutsuvad, võivad informatsiooni üleküllus, mustrid ja liigselt dünaamilised elemendid vanemaid kasutajaid segadusse ajada ja mentaalselt koormata. Sellel põhjusel tuleb veebilehel eksponeerida parajas koguses informatsiooni – kuvatud on hädavajalik ja lisateave on kättesaadaval vaid vajadusel – ning piiritleda animeeritud elemente. (Grabowski 2025)

Veebilehekülje kasutamist teeb lihtsamaks ka loogiline navigeerimine. Eemale tuleks hoida keerulisest lahendustest, mis hõlmavad peidetud elemente, näiteks hamburgeri menüüst, ja funktsioonidest, mis põhinevad arvutihiire kasutusel, näiteks kus infot kuvatakse ainult juhul, kui kursor on konkreetsel alal. Selliste elementide kasutus nõuab lisapingutust ja aega vajaliku teabe leidmiseks, tekitades stressi ja ebamugavust. Paremaks orienteerumiseks on soovitatav kasutada lisaks tekstile ka illustreerivat materjali, nt universaalseid ikoone ja pilte, juba tuttavat veebilehe struktuuri, kus menüü on üleval või küljel, tekste või juhiseid, mis on konkreetsed ja selgitavad, ning loogilist hierarhiat. (Grabowski 2025)

2. EELTÖÖ

Enne projekti alustamist on oluline klienti tundma õppida – see loob aluse heaks koostööks. Disainivalikute tegemisel lähtusin kliendi taustast ja väärtustest, mis on eriti olulised kiriku ja koguduse puhul. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse ajalugu kinnitab, et tegemist on pika traditsiooniga ja põlvkondadele tähendusliku paigaga. Nende väärtuste mõistmiseks uurisin oma lõputöö raames Laatre ajalugu, kirikut ja sümboleid. Samuti kaardistasin eeltöö osana kliendi vajadused, viisin läbi kasutaja-uuringu, määratlesin kasutajapersoonad ning analüüsisin teiste koguduste kodulehekülgi.

2.1 Laatre Püha Laurentsiuse koguduse ja kiriku taust

Laatre asulat on esmakordselt mainitud 1555. aastal. Katoliku ajal kuulus Laatre mõis Kärkna kloostrile ning juba toona asus seal ka Püha Laurentsiuse kirik, mis Liivi sõja tõttu 1558. aastal minema pühiti – 36 aastat oli Laatre rahvas ilma jumalakojata. 1585. aastal läänistas Poola kuningas Stefan Bathory Laatre mõisa Conrad von Taubele, kes tänutäheks lasi kiriku samale kohale taastada. Uus kirik pühitseti 6. juunil 1594, kuid põletati 1702. aastal Põhjasõja ajal maha. Uuesti õnnestus kiriku ehitus 1730. aastal. 4. novembril 1831 otsustati konvendil, et Laatre uus kirik ehitatakse kivist. Koostöös Laatre, Tõlliste ja Sangaste mõisnikega valmis uus kivist kirik, mis pühitseti 1834. aasta mais. (Laatre kirik 430 2024)

Aastal 1881 lisati idaseina maakivist käärkamber ning paruness von Nolcken kinkis kirikule ise maalitud altaripildi: koopia Kanepi kiriku altaripildist, mis kujutab Kristust ristil, taamal Jeruusalemma tempel. 2023. aasta 12. augustil toimus käärkambri uue altarimaali õnnistamine, mille autor on Jaanus Eensalu. 1894. aastal sai kirik 300. aastapäevaks Walkeri firma oreli, mis pärast suuri renoveerimistöid mängib nüüd jälle. (Laatre kirik 430 2024)

1935. aasta 29. oktoobril kuulutas EELK Konsistoorium Laatre kiriku iseseisvaks. Sinnani oli kirik Sangaste abikirik. Side Sangastega on siiski säilinud, jagades aegade jooksul õpetajaid — praegu teenivad kogudust hooldajaõpetaja Tanel Meiel ja diakon Jaanus Eensalu (Eesti Evangeelne Luterlik Kirik 2025).

2.1.1 Sümbolid

Laatre kirik kannab Püha Laurensiuse nime. Laurensius oli Rooma kiriku ülemvarahoidja ja 7. diakon, kes peitis ära tema hoolde antud raamatud, müüs maha kiriku vara ja jagas raha vaestele. Kui Rooma prefekt paavst Sixtus II nõudis kiriku aardeid, tõi Laurensius tema ette vaeseid lesknaisi, orbusid, haigeid ja abituid ning nimetas neid kiriku aareteks. Selle eest hukati ta 10. augustil 258. aastal elusalt küpsetusrestil — sama motiiv on kujutatud Laatre kiriku ainulaadsel tuulelipul (vt lisa 1). (Laatre kirik 430 2024)

Kuigi Laatre kogudusel on omapärane Püha Laurensiust kujutav tuulelipp, ei ole see tänasel päeval ilutsemas kiriku tornis – seal määrab tuule suunda kukk. Kukk on tuulelipuna olnud kasutusel juba vanast ajast saadik ning seda võib näha paljude Eesti kirikute tornides. Eesti rahvapärimuses on kukel kaitsev funktsioon pikse, rahe ja kurjade vaimude eest. Ühtselt arvatakse, et iga kukk on vanapagana vaenlane ning just tema peletamiseks ongi kukk torni otsa pandud. Kristluses sümboliseerib kukk ülestõusmist: nii nagu kukk kuulutab uue päeva algust, tähistab ta kristlaste valmisolekut Kristust taastulekul vastu võtma. (EELK Võru Katariina Kogudus 2025)

Laatre kogudus on Eesti Evangeelse Luterliku kiriku Püha Laurensiuse kogudus. EELK-l on Eestis 167 kogudust ning kasutab oma logona Lutheri roosi, mis on luteri usu sümbol üle maailma. Luteri pitseri kujundas Martin Luther 1516. aastal, pidades seda oma teoloogia sümboliks. Pitser kujutab musta risti punase südame sees, ümbritsetud valge roosi, sinise tausta ning kuldse ringiga (vt lisa 2) – igal elemendil on teoloogiline tähendus, rõhutades usku, rõõmu ja igavest elu (Faith Lutheran Church 2025).

2.2 Koguduse vajaduste kaardistamine

Kliendi vajaduste tuvastamine on oluline etapp, mis annab lähtepunkti edasiseks koostööks. Kaardistusprotsess aitab välja selgitada kliendi soovid, ootused ja ressursid. Vajaduste kaardistamiseks on mitmeid variante, näiteks telefoni- või videokõned, füüsilised kohtumised, sh töötoad, ja meilivahetus.

Minu kõige esimene kokkupuude Laatre kogudusega oli telefonitsi koguduse hooldusõpetajaga. Valmistasin eelnevalt ette küsimused, millele oli disaini- ja

uurimistöö alustamiseks kindlasti vastuseid vaja. Telefonikõnes panime paika projekti eesmärgi, leppisime kokku järgmised kohtumised ning arutasime veebilehega seotud küsimuste osas. Sellele järgnevalt sain hooldusõpetajalt kirjaliku sisendi, mis andis konkreetsema ülevaate teemast, puudutas telefonikõnes mainitud küsimusi ning hõlmas koguduse spetsiifilisi soovide. Koguduse hooldajaõpetaja oli terve protsessi vältel kiiresti kättesaadav, et arutada töö käigus tekkinud mõtete ja ideede üle.

Laatre Püha Laurentsiuse kogudus soovis endale veebilehekülge, mille peamine eesmärk on informeerida koguduse liikmeid ja huvilisi koguduses toimuvaga. Hetkel puudub Laatre kogudusel veebilehekülg täielikult – informatsiooni jagatakse sotsiaalmeedias Facebooki vahendusel, mida paljudel koguduse liikmetel tegelikult pole. Minu ülesanne oli luua kodulehe kujundus, mille kasutajaliides on kasutajasõbralik, loogilise navigatsiooniga ning kergesti hoomatav. Leppisime kokku, et lõputöö raames valmivad kodulehe prototüübid nii veebi- kui ka mobiilivahenditele.

Koguduse veebilehe puhul oli üheks nõudeks asjaolu, et kodulehel on esindatud kogudusele iseloomulikud sümbolid: koguduse pühaku Püha Laurentsiuse grillrest, Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku logo, mis viib selle kodulehele, ning kiriku tornis asuv kukk. Sisu osas soovis Laatre kogudus oma veebilehel eksponeerida mitmeid kategooriaid: uudised, galerii, koguduse tutvustus ja ajalugu, palve, jumalateenistused (ristimine, laulatus, matus), tulevaste sündmuste kalender ja annetused. Kõige olulisemaks pidas klient koguduse tutvustuse, jumalateenistuse ja tulevaste sündmuste aegade ning palvesoovi esitamise eksponeerimist.

Tervikuna soovis klient väärikat, pigem tagasihoidlikku ja konservatiivset lahendust, milles on samas tunda ka kunstniku kätt. Laatre kogudus soovis mõnevõrra eristuda Sangaste kogudusest, mistõttu tuli panna rõhku just Laatrele omastele värvidele ja motiividele. Tegemist on maakirikuga ning visuaali poolest ei tohtinud sisse tuua uusi elemente, vaid tuli ära kasutada olemasolevat. Need ootused ning varem mainitud kliendi soovid kujundasid aluse disainiprotsessile.

2.3 Kasutaja-uuring

Kliendi soovide ja ootuste põhjal tekkis mul esmane ettekujutus veebilehe navigatsioonist, kus oli peamine rõhk jumalateenistuste ja tulevaste sündmuste aegade,

palvesoovi esitamise ja koguduse tutvustuse kuvamisel. Ettekujutuse kinnitamiseks viisin läbi uuringu nii Laatre kui ka teiste koguduste liikmete vahel, et saada juurde uusi teadmisi lisaks olemasolevale infole. Selleks koostasın küsimustiku (vt lisa 3-7), millel oli kaks eesmärki: koguda arvamusi ja ideid koguduse kodulehe paremaks kujundamiseks ning kinnitada, et kliendi soovid vastavad reaalsele kasutajate vajadustele. Küsimustik oli suunatud täiskasvanutele, kes on usklikud ja/või kuuluvad mõnda kogukonda – eesmärgi saavutamiseks ei olnud vajadust eristada vastajate usu tüüpi või kogudust. Uuringut formeerides pidasin silmas, et vastajad võivad olla vanemaealised või kiire elustiiliga inimesed, seega pidi küsimustik olema konkreetne ja võimalikult lühike, anonüümsus oli samuti suur pluss. Jagasin küsimustikku isiklike tutvavate seas, kes kuulusid sihtgruppi, ning võtsin ühendust kohalike kogukondadega, et ka nende liikmetel oleks võimalik oma arvamust avaldada. Samuti jagas Laatre kogudus küsimustikku oma liikmete seas.

Kasutasin uuringu läbiviimiseks Google Forms keskkonda ning hargneva loogika ülesehitust (ingl *branching logic*) ehk ühe küsimuse vastus viis järgmise vastava küsimuse juurde. Näiteks peale küsimust „Kas Sinu kogudusel on olemas kodulehekülg?” hargnes küsimustik kaheks vastavalt sellele, kas vastaja valis „Jah” või „Ei”. Küsimustikus oli vastamiseks kuni 8 küsimust ning võttis ajaliselt umbes paar minutit.

Peaaegu kõikidel küsimustel olid valikvastused ning kõik pakutavad variandid olid relevantssed käesoleva lõputöö raames. Uurides, mida koguduste kodulehekülgedel kõige sagedamini otsitakse või soovitakse otsida, pakkusin vastajatele kaheksat spetsiifilist varianti, üheksandana oli vastajatel võimalus midagi ise kirjutada. Kaheksa pakutavat valikut olid: koguduse tutvustus ja/või ajalugu, jumalateenistuse ajad, palvesoovi edastamine, uudised ja teated, tulevaste sündmuste kalender, galerii, kontaktandmed ning annetuse info. Vastajad said märkida kuni kolm vastust, et suunata neid tegema valikuid eelistuste alusel. Kui inimesed saavad valida kõiki pakutuid vastuseid – ning nad seda ka teevad – ei tule esile nende prioriteedid. Küsimustiku tulemusena sain teada, millist teavet koguduste kodulehtedel kõige rohkem otsitakse või vajatakse ning mida peetakse üldiselt veebilehekülgede puhul oluliseks.

2.3.1 Tulemused

Küsimustikule vastas kokku 36 inimest, kellest kõige suurem osa kuulus vanusegruppi 30–49 aastat, millele järgnes arvukuselt vanuserühm 50–69 (vt lisa 8). Vastustes ilmnis selgeid kordusi ja mõttemustreid, mis kinnitasid, et tulemus on usaldusväärne ja piisav järelduste tegemiseks.

30-49aastaste puhul oli kõige olulisemaks ajaline informatsioon tulevaste sündmuste osas – selle poolt hääletas lausa 86% vanusegruppi kuuluvatest vastajatest. Tulevaste sündmuste aeg oli tähtis ka 50-69aastaste seas, jagades esikohta jumalateenistuse ajalise informatsiooniga. Alla 30aastaste vastajate seas juhtis edetabelit uudised ja teated, mille valisid kuus vastajat seitsmest. 70-89aastaseid vastajaid oli kokku kolm ning nemad soovisid kõige enam näha galeriid ning jumalateenistuste ja tulevaste sündmuste aegu. Iga vanusegrupi tulemuste nägemiseks vaata lisa 9.

Üldarvestuse põhjal seisid välja neli valikut: esimesel kohal tulevaste sündmuste ajad, teisel kohal uudised ja teated, kolmandal kohal jumalateenistuste ajad ning neljandal kontaktandmete leidmine (vt lisa 10). Kõige vähem hääli sai palvesoovi edastamine, mille valis kõigi 36 vastaja peale kolm inimest.

Küsimustiku tulemused näitasid, et ainuüksi kliendi soovidele põhinev struktuur ei pruugi olla kõige õigem valik lähtudes kasutajate vajadustest. Nimelt pidas klient kõige olulisemateks kategooriateks koguduse tutvustust, palvesoovi edastamist ning teenistuste ja tulevaste sündmuste aegasid, kuid küsitluse põhjal olid palvesoov ja koguduse tutvustus ebapopulaarsed. Küll aga kinnitas küsimustik tulevaste sündmuste ja jumalateenistuste aegade olulisust ning lisas nende kõrvale uudised ja kontaktandmed.

Samuti sain vastajatelt kodulehe sisu osas uusi ideid – näiteks toodi välja, et veebilehel võiks olla kuvatud ka info ligipääsetavuse kohta. Tavaliselt jagatakse infot sellest, kuidas kirikusse pääseda, kas seda on võimalik teha ratastooli või lapsevankriga, kuidas saab parkida, kas kohapeal on olemas tualett ning lapsevanemate jaoks on kindlasti hea teada ka mähkimisaluse olemasolust. Otsustasin seda infoplokki kindlasti ka oma veebidisaini lahenduses kaasata.

2.4 Kasutajapersoonad ja vajadused

Kliendikohtumistel oli oluline defineerida veebilehe kasutajad, sest selleks, et midagi üldse luua, on vaja teada, kellele ja miks luuakse. Kasutajapersoonade määratlemine on hea viis empaatiat luua ning see abistab disainiprotsessis teha paremaid, teadlikumaid otsuseid. Laatre Püha Laurensiuse koguduse aktiivsed liikmed ja potentsiaalsed veebilehe kasutajad on erinevates vanustes täiskasvanud, kellest valdav osa on seeniorid. Koguduse õpetaja rõhutas, et vanematel täiskasvanutel ei pruugi olla sotsiaalmeedia kontosid, mille kaudu Laatre kogudus hetkel oma tegevuste osas infot jagab. Lähtudes Laatre koguduselt ja ja kasutaja-uuringust saadud informatsioonile, koostas kolm kasutajapersoonat, mis hoomavad kolme vanusegruppi: nooruk, keskealine ja vanur. Igal persoonal on oma vajadused ja ootused, mida sain oma disainiprotsessis arvesse võtta.

Esimene persoon on 68-aastane Malle (vt joonis 4), kes naudib kogukonnas viibimist. Malle kasutab internetti arvutis, kuid saab peamiselt informatsiooni koguduse õpetajalt või infolehtedelt kirikus. Paraku pole Mallel alati võimalik minna kirikusse kohale, et näha, millal järgmine jumalateenistus toimub. Samuti pole Mallel Facebooki, et püsida kursis koguduse tegemistega. Malle hindab veebilehekülgi, millel on rahulik visuaal ning kus on lihtne infot üles leida.

Joonis 4. Laatre Püha Laurensiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Malle (autori illustratsioon)

Teine persoona on pereisa Taavi, kes on 43-aastane (vt joonis 5). Taavi on ka ettevõtja, mistõttu on tema elu kiire tempoga. Tal ei ole alati võimalik kogudusse kohale jõuda, kuid soovib siiski olla kursis koguduses toimuvaga ning kogudust annetusi tehes toetada. Taavi vajab veebileheküljel kiiret ja konkreetset infot, mida on mugav leida ka mobiiltelefonis.

Taavi, 42

- Pereisa ja ettevõtja
- Soovib end hoida kursis koguduses toimuvaga
- Tahab toetada koguduse tegevust ka siis, kui ise kohale ei jõua
- Vajab kiiret ja konkreetset ülevaadet

Joonis 5. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Taavi (autori illustratsioon)

Kolmas kasutaja on 25-aastane Karmen, kes õpib ülikoolis (vt joonis 6). Tal on soov vahetada elukohta ning sellega seoses otsib kogukonda, kus ta tunneks end teretulnuna. Karmeni jaoks on koguduse kodulehekülg ainus kontakt, kust informatsiooni saada, sest ta ei tunne koguduses kedagi isiklikult.

Joonis 6. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse kodulehekülje kasutajapersoon Karmen (autori illustatsioon)

2.5 Koguduste veebipraktikad

Lõputöö teemaga paremaks tutvumiseks analüüsisin sama valdkonna kodulehekülgi, et näha, mida koguduste veebilehtede maailmal pakkuda on. Olin eelnevalt suhelnud kliendiga ning teadsin, et minult oodatakse tagasihoidlikku ja lihtsat visuaali. Ma ei tahtnud, et minimalism tähendaks igavat või liialt tühja lahendust, mistõttu soovisin esimese sammuna uurida, kuidas teised kogudused end presenteerivad ning mida ma võiksin neist õppida. Teiste digipraktikate nägemine aitab mõttetöö käima saada, arendab kriitilist mõtlemist ning ärgitab loomingulisust. Tänapäeval on keeruline olla originaalne ning täiesti uue idee peale on pea võimatu tulla – seetõttu tuleb osata kombineerida olemasolevat, juba loodut, uuel viisil. Tuleb hinnata, mis olemasolevas toimib ning rakendada erinevaid lahendusi enda, kliendi ja kasutajate vajadustest lähtuvalt.

Uurisin oma lõputöö raames ligikaudu 30 koguduse veebilehekülge – minu valimisse kuulusid Eesti, Soome, Rootsi ja Ameerika Ühendriikide (edaspidi ka USA) kogudused. Minu eesmärk oli mõista, milline on standard koguduste veebilehekülgedel, milliseid veebilehekülgi on mugav kasutada ning millised on nende ühised jooned ja trendid.

Esimese kliendikõne põhjal sain aimdust, mis on koguduse liikmete jaoks veebilehe puhul oluline, seega oli mul olemas lähtepunkt, millele täpsemalt tähelepanu juhtida. Esialgu uudistasin mitmete koguduste kodulehekülgi tavalise kasutaja vaatenurgast: käisin läbi erinevad vahelehed, vajutasin nuppudele, vaatasin pilte ja lugesin teksti. Soovisin kätte saada tunnetuse ja luua empaatiat kasutajaga, mõista, kui palju samme ta peab tegema info leidmiseks ning kui mugav tal seda teha on. Selle esmase külastuse põhjal tegin valiku, milliseid kodulehekülgi jääda lähemalt uurima – valimisse jäid peamiselt veebilehed, mis olid loogilise ülesehitusega, visuaalselt puhtad ja maitsekad ning sisaldasid neid kategooriaid, mida soovis Laatre kogudus oma kodulehele. Koondasin need koduleheküljed Miro veebirakendusse, kuhu sain lisada juurde kuvatõmmiseid ja kommentaare (vt joonis 7). Lõin alguses ka hääletussüsteemi, kus andsin kogudustele viie täрни skaalal hinnagu, et teaksin edaspidi, millistele lehekülgedele rohkem tähelepanu pöörata. Protsessi käigus kogunes aga lehekülgi nii palju, et hülgasin hääletamise süsteemi.

Järgmise sammuna otsisin spetsiifilisemalt just neid kategooriaid, millest oli Laatre kogudus huvitatud. Tegin kuvatõmmiseid erinevatest lahendustest, lisasin juurde kleepse ja kommentaare. Kogusin ka need kokku Miro veebirakenduses, kus oli visuaalne ja kirjalik ülevaade alati käeulatuses.

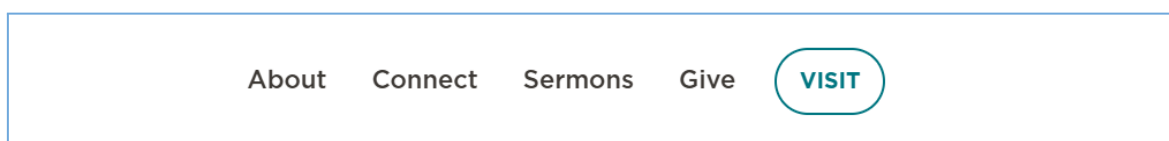
2.5.1 Erinevate koguduste veebilehed

Veebilehekülgi analüüsidest oli väga selge erinevus Ameerika Ühendriikide ning Eesti, Soome ja Rootsi kodulehekülgede vahel. Uuritavate USA veebilehekülgede alla kuulusid näiteks Elevation Church, Brooklake Church, King's Church, iTown Church, Passion City Church ja Mosaic Church. USA veebilehed olid visuaalselt kaasaegsemad, kasutasid rohkelt videomaterjali ja liikuvat graafikat, samuti oli suur rõhk CTA-l (ingl *call to action*), mis kutsus kasutajat midagi tegema, näiteks jälgima kiriku või koguduse sotsiaalmeediat või järele kuulama jutlusi. USA kodulehekülgede puhul oli selge, et tegemist on aktiivsete ja suurte kogukondadega – tihtipeale oli tegemist kirikutega, millel oli mitu asukohta. Samuti andis enamike puhul tunda, et veebilehe on disaininud asjatundja inimene, kes oskas valida loetava tekstifondi, hea kontrastiga värvid, luua loogilise navigatsiooni – panna kokku üldpildis hästi toimiva komplekti.

Võrreldes Ameerika veebilehekülgedega, on Eestis, Soomes ja Rootsis tagasihoidlikum, kuid samas teatud mõttes kirjum seis. Arvestada tuleb asjaolu, et Ameerika Ühendriikides on kogudusi üle 350000 (U.S. Religion Census 2020), Eestis on neid aga ligikaudu 600 (Siseministeerium 2025), mistõttu ongi USA-st suurem tõenäosus leida läbimõeldud lahendusi. Kohalikeks analüüsitavateks olid näiteks Eesti Evangeelne Luterlik Kirik, Viimsi Püha Jaakobi kirik, Tartu Pauluse Kirik, EELK Tartu Maarja kogudus, EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus ja Eestimaa õigeusu pühakojad. Enamasti oli Eestis, Soomes ja Rootsis visuaal pigem tehniline ja vähese emotsiooniga. Suurem rõhk on informatsiooni küllusel ning jääb mulje, et visuaal on teisejärguline. Üldpildis oli veebilehtede visuaal kuivavõitu – polnud tunda iseloomu, teksti oli selle rohkuse või suuruse tõttu raske hoomata ning erinevad nupud ja viiteid tekitasid segadust. Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku veebilehel oli mul kõige keerulisem veebi sisu hoomata, sest kuvatavaid infoplokke on üksteise järel ja kõrval palju, mistõttu on raske oma tähelepanu ühte kohta koondada või uue külastajana orienteeruda. Sellegipoolest esines ka lahendusi, mis olid stiilsed. Eestimaa õigeusu pühakodade lehekülg oli valimist kõige kaasaegsem, kasutades professionaalseid ja põneva perspektiiviga fotosid, hästi loetavat *sans serif* fonti ja dünaamilist navigeerimist. Tartu Pauluse kiriku visuaali puhul paistis silma selle elegantsus, mida

tekitas selle esileheküljel kuvatav helge pilt kirikust ning valge ja aktsendina tumepunase värvi kasutus. Viimsi Püha Jaakobi kiriku lehekülje puhul kiidan selle teksti valikut, mistõttu on informatsiooni mugav tarbida.

Kõikide analüüsitud riikide veebilehtede puhul oli läbivaks jooneks mingit tüüpi visuaalse materjali esitlemine kohe avalehel, olgu selleks pilt või piltide kogum, video või ürituse reklaam. Hästi valitud foto ja selle esitlemine esilehel jätab külastajale usaldusväärse mulje, tekitab suuremat huvi sisu vastu ning annab aimdust, millise kogudusega on tegu. Samuti oli mugavam kasutada veebilehekülgi, millel oli piisavalt hingamisruumi ehk tekst oli kompaktne ning elementide vahel tühja pinda. Mitmed USA veebileheküljed markeerisid selgelt oma menüüribas ära kõige olulisema nupu, et tõmmata kasutaja tähelepanu (vt joonis 8). Hea tava oli ka kajastada jumalateenistuste aegsid kohe esilehel, ilma et peaks selle nägemiseks minema kalendri või sündmuste vahelehele.

Joonis 8. Brooklake Church eristab menüüribal ühte nuppu teistest (autori kuvatõmmis Brooklake Church kodulehelt <https://www.brooklake.org>)

3. DISAINIPROTSESS

Peale põhjalikku eeltööd, mille käigus tutvusin kasutajasõbraliku disaini põhimõtetega, koguduse tausta, vajaduste ja kasutajate ootustega, alustasin Laatre Püha Laurentsiuse veebilehe prototüübi disainiprotsessi. Eesmärk oli rakendada kogutud teadmisi selliselt, et lõpptulemus toetaks koguduse väärtusi ning oleks samal ajal kasutajatele arusaadav ja mugav. Kasutasin veebilehe kujundamiseks vabavaralist programmi Figma, mis on disainimaastikul laialt levinud. Figma on intuitiivne ja mitmekülgne, võimaldades mugavalt luua struktureeritud ja interaktiivseid lahendusi.

Disainiprotsessi peatükis annan ülevaate loomekäigu erinevatest etappidest: mõtteloomest, navigatsiooni ja struktuuri kavandamisest, visuaalse keele kujundamisest ning lõpuks kõrgelt viimistletud prototüübi loomisest ja testimisest.

3.1 Mõtteloom

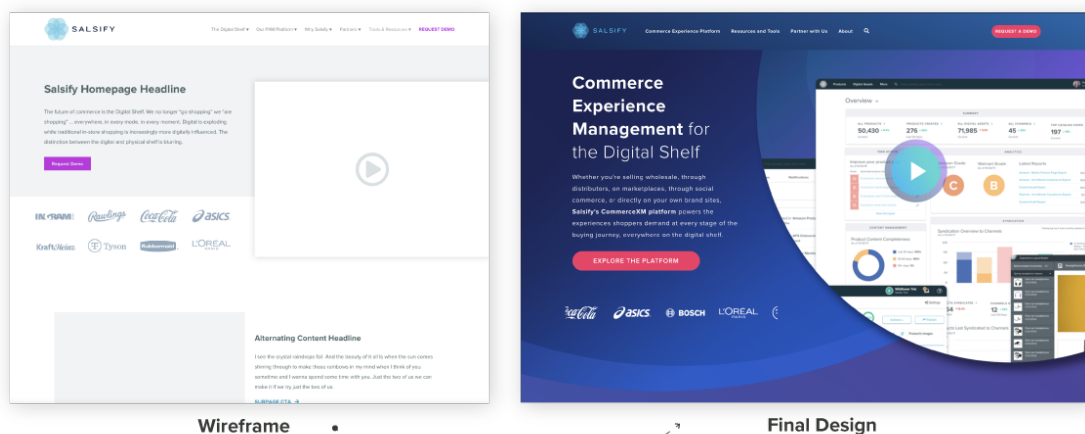
Laatre Püha Laurentsiuse koguduse puhul seadis selle kauge minevik teatud raamid visuaalse esteetika kujundamisele – tegemist ei ole nõ uue aja kirikuga, millel on moderne arhitektuur ja kogukonna tunnetus, vaid tegemist on kohaga, millel on sügavalt juurdunud ajalooline ja kultuuriline taust. Sellest tulenevalt soovisin jõuda lahenduseni, mis austab koguduse ajaloolist olemust ehk hoiduda liialt modernsetest või silmatorkavatest elementidest. Esteetika pidi olema omapärane, kuid mitte vanamoodne, tagasihoidlik, aga mitte tühi. Eesmärk oli leida kujunduses tasakaal traditsiooni ja kaasaegse vahel, et kodulehekülg paistaks usaldusväärne ja meeldiv nii kogukonna kauaaegsetele kui ka noorematele liikmetele.

Peale kasutajasõbralike printsiipide kinnistamist ja kliendikõnesid panin endale paika konkreetsed kriteeriumid, mida tööprotsessis silmas pidada – selliselt on eesmärgid ja erinevad pidepunktid alati silme ees ega unune muude mõtete kiuste (vt lisa 11). Ligipääsetavuse suuniseid arvestades pöörasin tähelepanu sellele, et veebi sisu oleks võimalikult kerge kasutada: nupud on selgelt eristuvad tavalisest tekstist ja need on mugava suurusega, veebileht ei toetu liigselt *hover* elementidele, teksti ja tausta vahel on suur kontrast ning info leidmiseks tuleb teha võimalikult vähe samme (vajutusi, klikke).

3.2 Veebilehe navigatsioon ja lihtsustatud raamjoonised

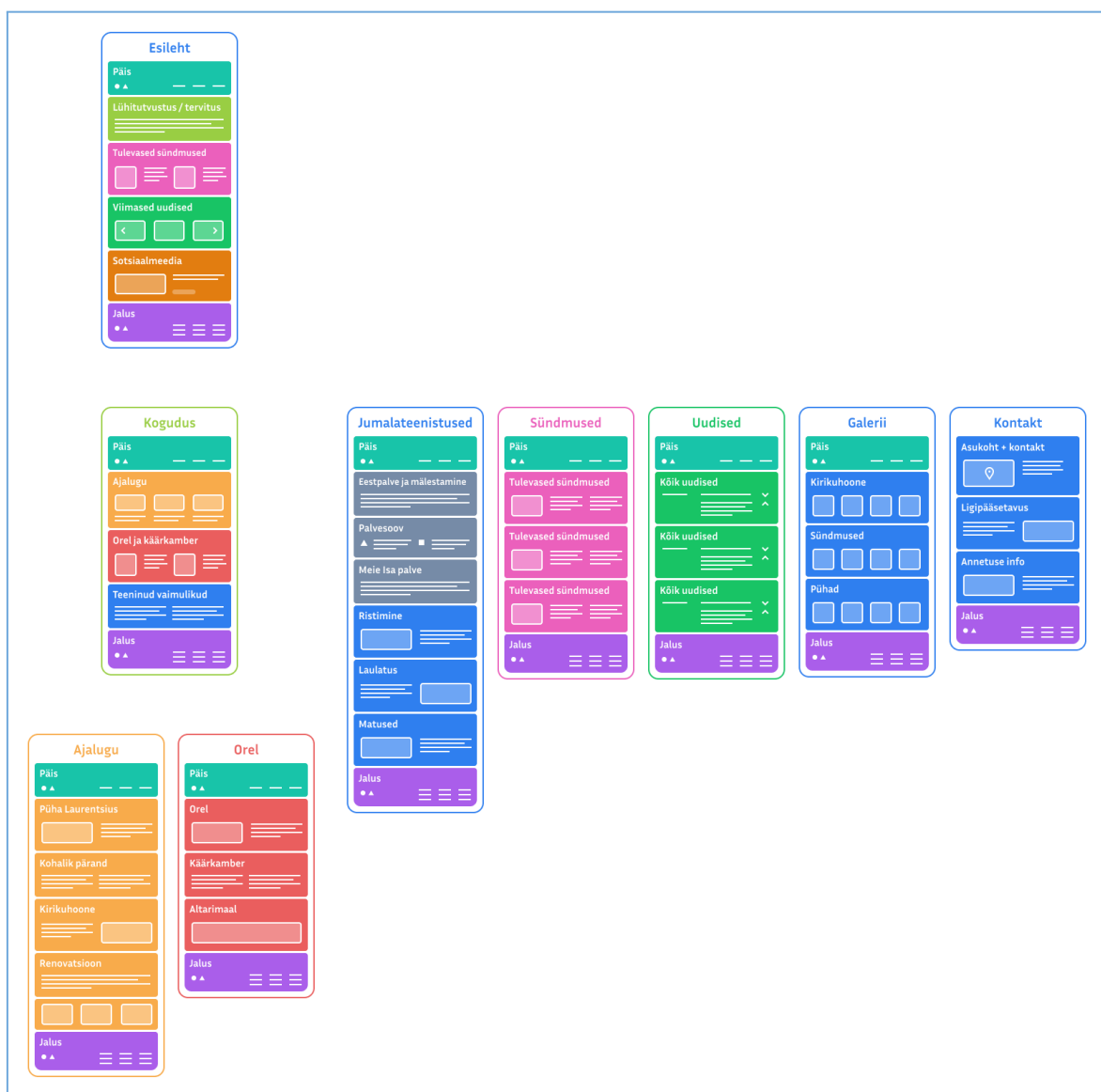
Kliendi soovide ja kasutaja-uuringu põhjal panin paika veebilehe struktuuri (vt lisa 12), et oleks selge, mitu ekraanivaadet Laatre koduleheküljele tuleb ning kuidas need omavahel seotud on. Infoarhitektuur oli alus veebidisaini loomiseks, millest lähtuvalt sain hakata disainima veebilehe visuaalset osa. Veebilehe struktuur ei sisalda veel visuaalset kujundust – see tuleb käiku prototüüpide puhul. Koostasinfoarhitektuuri rakenduses Miro, kus olid ka teised materjalid koguduse veebilehe koostamiseks.

Kui infoarhitektuur oli paigas, koostasinfoarhitektuuri sellele vastava visuaalselt väga lihtsustatud veebilehe raamjoonised. Veebidisaini puhul on tavaks disainida esimesena madala täpsusega prototüübid (ingl *low fidelity wireframes*), mis koosnevad lihtsatest plokkidest, et märkida, kuhu tulevad fotod, tekst, nupud ja muud vajalikud elemendid (vt joonis 9). See samm on oluline just aja säästmiseks – ka arhitektid alustavad kõigepealt lihtsamate joonistega, kus on lihtne muudatusi sisse viia, ning kui elementide paigutused on kinnitatud, saab edasi liikuda täpsema ja konkreetse realistliku visuaali poole (vt joonis 10).

Joonis 9. Veebilehe madala täpsusega prototüüp ja valmis disain (Molly 2020)

Joonis 11. Lihtsustatud veebilehe raamjoonised (autori kuvatõmmis)

3.3 Visuaalne keel ja hierarhia

Kui olin saanud paika veebilehekülje navigatsiooni ning kliendi ja juhendajaga kooskõlastatud visuaalse paigutuse, alustasin paralleelselt prototüüpimisega visuaalse keele disainimist, mille alla kuuluvad värvid, tüpograafia ning illustratiivne materjal, nagu ikoonid, pildid ja illustratsioonid. Nagu varasemalt mainitud, ei olnud enne projekti alustamist Laatre kogudusel kodulehekülge ega neile omast visuaalset keelt. Kuna tegemist on rahva- ja maakirikuga, millel on kauge taust, peegeldasin disainis kirikus olemasolevaid elemente, et kinnistada ja esile tuua selle olemust ning tugevdada sidet ajaloo ja ajalooga.

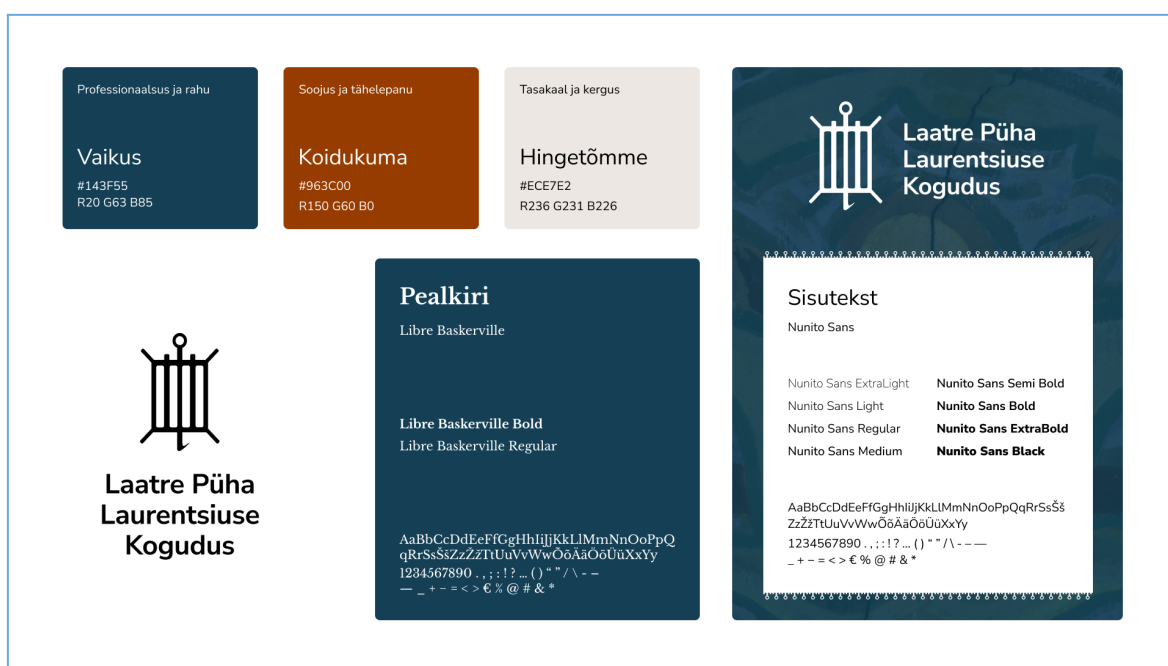
3.3.1 Värvid ja tüpograafia

Värvide valikul lähtusin Laatre kiriku sisemusest, mille põhjal valisin lisaks mustale ja valgele kolm värvi: türkiissinine, robustne oranž ja helebeež (vt joonis 12), mis tulenevad kiriku altarimaali ja retaabli taguselt seinamaalingult (vt lisa 14). Must ja valge on kasutusel sisuteksti edastamiseks. Põhivärviks valisin türkiissinise, mis moodustab seinamaalingul kõige suurema osa – samuti eelistasid Laatre koguduse liikmed soojemaid siniseid toone. Valitud türkiissinine peegeldab rahu, taevast ja professionaalsust. Teooriaosas õpitu puhul sain teada, et vanusest tingitud värvitaju muutuse tõttu on hilisemas eas raskem teha vahet külmadel ehk sinistel, violetsetel ja rohelistel toonidel. Kuna märgiline hulk koguduse liikmeid on seeniorid, otsustasin valida aktsentvärviks sinise kõrvale robustse oranži, mis kumab soojust ja tõmbab tähelepanu. Soe oranž esineb altari tagusel seinamaalil lilleõites ning ka kiriku seinasid kaunistavatel mustritel. Kolmandaks värviks valisin tagasihoidliku beeži, mis pakub tasakaalu ja õhulisust teiste värvide seltsis. Andsin ka värvidele nimed: Vaikus, Koidukuma ja Hingetõmme.

Tüpograafilist valikut langetades lähtusin koguduse olemusest, sihtgrupi vajadustest ning ligipääsetavuse printsiipidest. Teadsin, et loetavuse tagamiseks tuleb kasutada minimalistlikku fonti, millel pole dekoratsioone, mis võivad lugemist aeglustada, kuid samas ei peegeldaks moderne font koguduse olemust. Seetõttu otsustasin kasutada kodulehel kahte fonti: ühte pealkirjadeks ning teist sisutekstiks. Valisin Laatre koguduse veebilehe sisutekstiks fondi Nunito Sans (vt joonis 12), mis on

modernne ja lihtsasti loetav *sans serif* font. Nunito Sans fondil on kaheksa kaalu, mistõttu on see sobilik nii sisutekstide kui ka pealkirjade jaoks. Samuti on seda tänu oma mitmekülgsele mugav kasutada lisaks ekraanimeediale ka trükimaterjalis. Pealkirja fondiks valisin dekoratiivse *serif* fondi Libre Baskerville (vt joonis 12), milles on tunda traditsiooni, usaldusväärsust ja elegantsi, kuid samas ka killuke modernsust, mis annab sellele hea loetavuse. Libre Baskerville fondil on kaks kaalu, mis on pealkirjade jaoks täpselt paras.

Lisaks otsustasin luua ka kogudusele logo – vahend, mis suurendab usaldust, näitab professionaalsust, aitab teiste seast välja paista ning annab järjepidevust. Laatre kogudus on kasutanud oma osadel materjalidel spetsiifilist templit (vt lisa 15), millel on kujutatud Püha Laurentsiuse grillrest, mistõttu tundus selle logona kasutamine loogiline samm. Samuti oli koguduse üheks sooviks eksponeerida koduleheküljel pühaku grillrest. Lisasin grillrestile teksti ning lõin nii vertikaalse kui ka horisontaalse logo lahenduse (vt joonis 12).

Joonis 12. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse koduleheküljel esindatud logo, värvid ja tüpograafia (autori illustratsioon)

3.3.2 Fotode, illustratsioonide ja ikoonide stiil

Illustratiivsete materjalidena kasutasin Laatre koguduse kodulehel fotosid kirikust ja koguduse tegemistest ning teemakohaseid illustratsioone ja ikoone. Kõik kodulehel kuvatavad fotod on kas minu enda jäädvustatud või saadud koguduselt. Töötlesin neid vastavalt vajadusele, kuid suuri muudatusi ei teinud – arvestasin sellega, et tulevikus ei pruugi kogudusel olla ressursse uute piltide ühtlaseks ümber töötamiseks. Kasutasin fotode töötlemiseks programme Adobe Lightroom ja Photoshop, mida eelistavad paljud professionaalsed fotograafid oma töös. Lightroomil on olemas ka tasuta, kuid piiratud võimalustega mobiiliversioon, kus saab teha lihtsaid kohendusi. Seda lahendust saab kogudus soovi korral edaspidi kasutada. Valitud fotodele lisasin kas osalise läbipaistvusega türkiissinise värvikihi või värviülemineku oranžist türkiisi, et lisada emotsiooni ja ühtlust.

Kujundasin kodulehe jaoks ka neli illustratsiooni: kogudusele iseloomulik sümbol kukk ning kolm illustratsiooni ristimise, laulatuse ja matuse infoploki jaoks (vt joonis 13). Illustratsiooni stiili puhul lähtusin kiriku seinale maalitud mustrist, mis on geomeetiline, kuid samas pehme, samuti on see tekstuurne, kulunud ning ilmselgelt käsitööna valminud (vt joonis 14). Kasutasin illustratsioonide loomiseks programmi Procreate, mis ühendab endas käsitsi joonistamise ja digitaalse maailma. Alguses kasutasin illustratsioonide loomisel viirutustehnikat (vt lisa 16), mis mõjub akadeemilise ja puhtana. Kuna aga kogudus soovis, et visuaalne keel jääks kooskõlla kirikus juba olemasolevaga ega tooks sisse midagi võõrast, otsustasin sellest tehnikast loobuda. Teise versioonina valminud ikoonid jäljendavad tehnikat, kus keegi oleks justkui jämeda seina värvimiseks mõeldud rullikuga üle šablooni käinud, mille tulemusena jääb pinnasele veidike ebaühtlane kujutis. Samuti on kujutistes täkked, sest need on pinnasel juba pikka elu elanud.

Teooriaosas omandatust lähtuvalt soovisin kodulehel kasutada ikoone, millega on inimesed varasemalt tuttavad, vähendades seega mentaalset koormust. Valisin selleks Kryston Schwarze kujundatud tasuta „coolicons” kogumi ikoone (vt joonis 15), mis on universaalsed ja minimalistlikud. Ikoone kasutasin peamiselt nuppude või linkide juures toetava visuaalse materjalina. Lisaks nendele lõin juurde ikooni ratastooli kujutamiseks, mida kasutasin ligipääsetavuse infoploki juures (vt lisa 25 ja lisa 31).

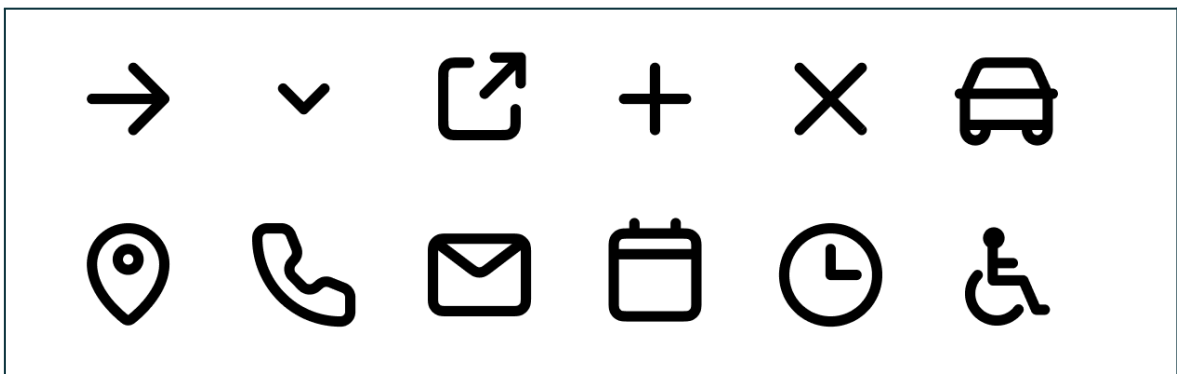

Joonis 13. Laatre Püha Laurentsiuse kodulehe stiliseeritud illustratsioonid (autori illustratsioon)

Joonis 14. Robustne oranž muster Laatre kiriku seinal (autori foto 2025)

Tundsin, et ainuüksi fotod, ikoonid ja illustratsioonid ei anna kodulehele piisavalt omapära, mistõttu otsisin täiendavat kujunduslikku elementi – midagi, mis seoks visuaali tihedamalt koguduse enda identiteediga. Inspiratsiooni sain koguduse vaibast (vt lisa 17), millel kujutatud mustrid on otseselt seotud kiriku interjööriga. Soovisin leida viisi, kuidas seda motiivi veebilehel kasutada nii, et tulemus jääks visuaalselt puhas ega muutuks kirjuks. Tulemuseks on visuaalselt tagasihoidlik, ent selgelt eristuv detail, mis lisab veebilehele omapära ja seob selle koguduse identiteediga (vt lisa 18-31).

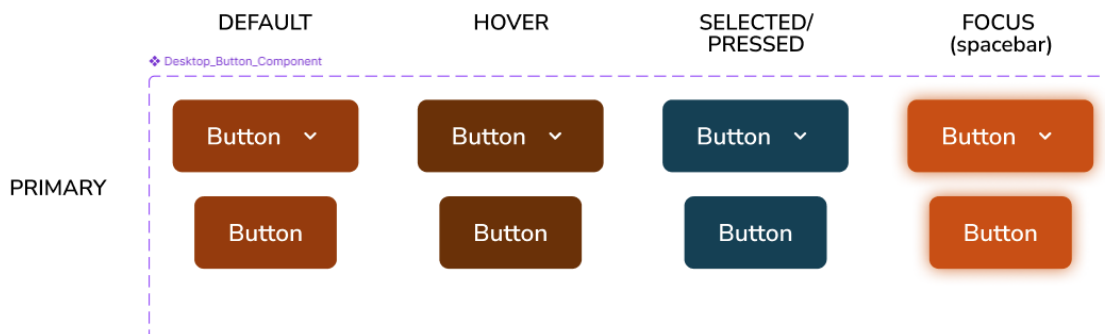
Joonis 15. Laatre Püha Laurentsiuse veebilehel kasutatavate Kryston Schwarze disainitud „coolicons” kogumi ikoonid, sh autori kujundatud ratastooli kujutav ikoon (autori kuvatõmmis)

3.3.3 Elementide paigutus

Selge ja järjepideva paigutuse saavutamiseks lähtusin elementide asetamisel 4-punkti ruudustiksüsteemist. Tegemist on disaini- ja arenduspraktikaga, kus kõik mõõtmed (elemendi suurus, kõrgus, kaugus teisest elemendist jne) on jagatavad neljaga. Tänu sellele praktikale on hõlpsam defineerida hierarhiaid ning saavutada visuaalset tasakaalu. Samuti tuleb 4-punkti ruudustik kasuks juhtudel, mil kasutaja seadmel on 1.5 kordne suurendus – paaritu arvu puhul toimuks ekraanil piksli poolitus, mille tõttu paistab visuaal udune. 4-punkti süsteemi peetakse kuldseks keskteeks võrreldes teiste paarisarvuliste ruudustiksüsteemidega. (Dube 2020)

Teksti suuruseid valides pidasin silmas ligipäasetavuse printsiipe. Arvuti versioonis on sisuteksti pealkirjade suurus 40 pikslit ning sisuteksti suurus 20 pikslit, mis on poole väiksem pealkirjast. Mobiilivaates valisin sisuteksti pealkirja suuruseks 32 pikslit ning sisuteksti suuruseks 16 pikslit, mis on minimaalne suurus mugava loetavuse tagamiseks.

Nuppe disainides pöörasin tähelepanu sellele, et tekstiosal oleks piisavalt suur *padding*, mille relevantsust kirjeldasin peatükis „Kasutajasõbralikkus arvestades vanemaid täiskasvanuid”. Nuppude teksti suurus on nii arvuti- kui ka mobiilivaates 20 pikslit, *padding* kõrgusesse ja laiusesse vastavalt 18 ja 28 pikslit – erandina on kaks sekundaarset (ingl *ghost*) nuppu väiksemate mõõtmetega. Kõikidel nuppudel on ikooni ja ikoonita versioonid, samuti varieeruvad nende olekud visuaalselt, sh kujundasin nupu oleku, kui seda kasutatakse klaviatuuriga (vt joonis 16).

Joonis 16. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse veebilehe peamise nupu olekud (autori kuvatõmmis)

3.4 Kõrge täpsusega prototüüpimine

Viimase sammuna kujundasin kõrge täpsusega prototüübid – detaised ja interaktiivsed maketid, mis jäljendavad valmis toodet enne, kui see läheb arendamisse (vt lisa 18-31). Funktsionaalne ja visuaalselt terviklik kõrge täpsusega prototüüp annab realistliku ettekujutuse lõplikust lahendusest. Interaktiivsete prototüüpide abil saab testida kasutajamugavust ja navigeerimist ning koguda tagasisidet ja kinnitust tehtud lahenduste kohta. Samuti lihtsustab see arendajate tööd, kes kasutavad disaineri loodud elemente ja funktsioone eeskujuna, vähendades seeläbi muudatusi arendusprotsessis. (Figma 2025)

Detailsete veebivaadete loomisel lähtusin eelnevalt koostatud raamjoonistest, mis määrasid üldise struktuuri ja sisualad. Kogudus valmistas ette tekstid, mis pidid veebilehel kajastuma, ning need said aluseks sisupaigutuste kujundamisel. Vajadusel toimetasin koguduselt saadud tekste – lühendasin lauseid või muutsin teksti osad interaktiivseks (näiteks nuppudeks), et sisu oleks veebikeskkonnas paremini haaratav ja kasutajasõbralikum. Lisaks olemasolevale sisule lisasin ka omapoolseid täiendusi. Näiteks lisasin prototüüpi üleskutse jälgida kogudust sotsiaalmeedias ning koostasini ligipääsetavust puudutava infobloki, mille paigutasin kontaktide vahelehele. Nende lisade sisu koostasini ise, arvestades, et kogudus saab neid hiljem oma äranägemise järgi kohandada. Kuigi kogudus ei olnud sõnaselgelt väljendanud soovi nende teemade kajastamiseks, ilmnes kasutaja-uuringute ja teiste koguduste veebilehtede analüüsi põhjal, et sotsiaalmeedia viited ja ligipääsetavuse info on külastajate jaoks olulised ning neid tasub ka Laatre koguduse veebilehel esile tõsta.

3.4.1 Kasutatavuse testimine

Enne veebilehe arendusse saatmist on tavapärane viia läbi kasutatavuse test (ingl *usability testing*) – see on oluline etapp, mille eesmärk on hinnata kui lihtne, loogiline ja mugav on kasutajaliidest kasutada. Ideaalis toimuks testimine sihtgrupi esindajatega, kuid käesoleva töö ajaraamistik ei võimaldanud läbi viia ulatuslikku kasutajatestimist soovitud sihtrühmaga. Alternatiivina viisin läbi testimise väiksema valimiga, kasutades tuttavaid, kes esindavad osaliselt sihtgrupi profiili või omavad varasemat kogemust sarnaste veebikeskkondade kasutamisel.

Testimine toimus individuaalselt ning testitav pidi täitma konkreetseid ülesandeid, mis andsid mulle märku, mis lahenduse juures toimib või jääb hoopis märkamata. Kuigi testgrupp ei esindanud laiemat sihtrühma, võimaldas see siiski saada kasulikke ja sisulist tagasisidet kasutajakogemuse osas. Sellegipoolest mõistan, et piiratud valim tähendab, et saadud tulemusi ei saa üldistada kogu sihtrühmale. Edasistes arendusetappides oleks oluline viia läbi sihipärasem kasutajatestimine sihtrühma esindajatega.

3.5 Edasised plaanid

Nagu varem mainitud, oli koguduse soov tutvustada oma kodulehel ka koguduse ja kiriku ajalugu. Vastava sisu kokkupanek pidi toimuma koguduse poolt, ent kuna koguduse hooldajaõpetajal on ka mitmeid muid kohustusi, kujunes materjali kogumine aja jooksul oodatust pikemaks protsessiks. Tuginedes disainiprotsessis teksti mahule ja sisule, ei olnud mul selle puuduse tõttu võimalik lõputöö valmimise ajaks ajaloole pühendatud vahelehte sisuliselt ja kujunduslikult teostada. Oleme kogudusega kokku leppinud, et kui vajalik teave on kokku koondatud, kujundan puuduoleva vahelehe valmis, järgides senist visuaalset stiili ja struktuuri, et tagada kodulehe terviklikkus ja stiililine ühtsus.

Kuna osa sisust on veel täiendamisel ning kogudusel tuleb alles harjuda uue veebikeskkonnaga, jääb kujundus lähitulevikus tõenäoliselt veel muutuma. Laatre kogudusel puudus seni nii veebileht kui ka isikupärane visuaalne identiteet, mistõttu

tegin disainivalikud peamiselt teiste koguduste kogemustele tuginedes, arvestades hooldajaõpetaja ettepanekuid ning kasutajasõbralikkuse põhimõtteid. Loodud lahendus on seega esimene samm visuaalse ja digitaalse identiteedi kujundamisel. Koguduse liikmetel tuleb esmalt sellega harjuda ning aja jooksul, pikema kasutuskogemuse põhjal, saab selgemaks, millised lahendused toimivad hästi ning millistes aspektides nähakse vajadust muudatusteks.

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärk oli luua EELK Laatre Püha Laurentsiuse kogudusele kodulehe prototüüp, mis oleks kasutajasõbralik, ligipääsetav ning vastaks sihtgrupi – eeskätt vanemaealiste koguduse liikmete – vajadustele. Selle eesmärgi saavutamiseks käsitlesin töö teoreetilises osas kasutajasõbraliku ja ligipääsetava veebidisaini põhimõtteid, keskendudes WCAG juhiste ja vanemaid täiskasvanuid arvestavatele disainilahendustele. Teoreetiline käsitus kujundas raamistiku, millele praktiline disainitöö tugines.

Praktiline osa hõlmas nii eeltööd kui ka disainiprotsessi. Eeltöö raames uurisin Laatre Püha Laurentsiuse koguduse ja kiriku tausta, mis aitas põhjalikumalt mõista kliendi vajadusi. Kogutud informatsiooni põhjal kaardistasin koguduse ootused ja vajadused, viisin läbi kasutajauuringu, analüüsisin sihtgruppi ning lõin sellele vastavad kasutajapersoonad. Lisaks uurisin teiste koguduste veebipraktikaid, et saada laiem ülevaade kirikute veebilahendustest ning asetada Laatre kogudus sellesse konteksti. Tuginedes eeltööle ja koguduse soovidele, kujundasin prototüübi, mis on lihtsasti kasutatav, loogilise ülesehitusega ja visuaalselt selge – sobitades seeläbi koguduse ajaloolise tausta ning vaimuliku olemusega. Prototüübi rakendamine tõhustab infovahetust koguduse liikmetele ja huvilistele ning toetab koguduse identiteeti ka digitaalses ruumis.

Valminud prototüübiga viisin läbi prototüübi kasutatavuse testimise. Tööle seatud ajalise piirangu tõttu oli testimise valim väike ning hõlmas inimesi, kes kattusid osaliselt sihtgrupi profiiliga. Kuigi ideaalis oleks kasutatavuse testimisse olnud kaasatud sihtgrupi esindajad, ei võimaldanud töö ajaraamistik seda täiel määral. Sellegipoolest oli testimisel saadud tagasiside sisuline ja kinnitas mitmeid tehtud disainivalikuid ning tõi esile ka kohti, mida tuleb edasises arenduses täiendada. Eelnevast lähtudes tuleb tulevikus kaaluda prototüübi testimist sihtgrupi esindajatega ning selle põhjal kujunduse edasi arendamist, et viia lõplik lahendus veelgi paremini kooskõlla kasutajate tegelike vajadustega.

Lõputöö raames loodud prototüüp tähistab esimest sammu Laatre koguduse isikupärase ja tervikliku digitaalse identiteedi kujundamisel. Edasiste arengute käigus on oodata sisulisi ja kujunduslikke täiendusi, kui koguduse liikmed on saanud uue veebikeskkonnaga põhjalikumalt tutvuda ning anda tagasisidet oma kasutajakogemuste põhjal.

SUMMARY

Website Design for the Laatre St. Lawrence Congregation of the Estonian Evangelical Lutheran Church

This thesis focuses on the design and prototyping of a user-friendly and accessible website for the Laatre St. Lawrence congregation (Laatre Püha Laurentsiuse kogudus), a small Lutheran parish in southern Estonia. The objective of the project was to create the congregation's first official website prototype by following user-centered design principles and accessibility standards, with a particular focus on the needs of the elderly. The project combines practical design work with theoretical insights from usability, accessibility, and digital service design.

The research began with defining the congregation's needs and the target audience through the creation of three user personas representing older adults, middle-aged users, and young adults. These personas helped guide design decisions and ensured that the final solution would meet the needs of a diverse group of users. I conducted a user experience survey and analysed more than 30 existing church websites from Estonia, the Nordic countries, and the United States. This revealed common structural elements and best practices in church website design, such as clarity of navigation, legible typography, and the inclusion of information like service times, contact details, and community news.

After gathering user needs and mapping the site's navigation architecture using tools such as Miro, I created low-fidelity wireframes to explore structural solutions. The layout was organized around a homepage offering quick access to the most important sections and a clearly structured menu system covering key topics like worship services, recent news, and contact information. Additional sections addressed topics like accessibility, instructions to request a prayer, and donation information.

The design emphasized compliance with WCAG (Web Content Accessibility Guidelines), especially regarding contrast, font sizes, button clarity, and keyboard navigation. Special care was taken to ensure that older adults—who may struggle with vision or motor control—would be able to comfortably navigate the site. These considerations were supported by insights from articles and research.

The final product was a set of high-fidelity interactive prototypes developed in Figma. These detailed mockups mirrored the intended visual and functional state of the final website, including typography, color palette, imagery, and button interactions. The content was developed in close collaboration with the congregation, based on texts they provided. Where necessary, I edited or reformulated these texts to improve clarity and user experience—for instance, by shortening sentences or transforming information into buttons or interactive elements. I also added original content, such as a social media prompt and an accessibility information block, both of which emerged from user research and comparative analysis of other church websites. Although the congregation had not initially requested these additions, they were deemed valuable for the site's usability and inclusiveness.

Before the final handover, usability testing was conducted using a small group of informal testers. Due to time constraints, it was not possible to test the site with a full representative sample of the target audience. However, the selected participants—who belonged to the broader target group—were able to complete task-based testing scenarios and provide valuable feedback on the prototype's functionality and clarity. While the results cannot be generalized, they helped validate key design decisions and highlighted areas that could be improved in future iterations.

At the time of writing, the website was not yet fully complete. The historical section, for instance, remained unfinished, as the congregation was still compiling the necessary content. We agreed that I would finalize this section once the information is ready, maintaining the same visual style and structure to preserve the site's consistency. Since the congregation is only beginning to adopt a digital presence, the website's current version serves as the first step toward building a long-term digital and visual identity. It is expected that the design may evolve in the future based on user feedback and extended usage.

KASUTATUD KIRJANDUS

ASTCAD. (2020). 2D & 3D Floor Plan Conversions Services.

<https://astcad.com.au/architectural-design/floor-plan-services/> (04.05.2025)

Craft & Communicate. (2021). Designing Functional Websites for Seniors.

<https://craftandcommunicate.com/blog/2021/12/07/designing-functional-websites-seniors/>
(04.05.2025)

Creative Tim. (2022). Top 5 tips for creating awesome buttons.

<https://www.creative-tim.com/blog/educational-ui-ux/top-tips-for-creating-awesome-buttons/> (24.05.2025)

Dube, A. (2020). 4-Point Grid System for more consistent interface design. *Medium*.

<https://medium.com/@aratidube12lns/4-point-grid-system-for-more-consistent-interface-design-efea81dea3f3> (10.05.2025)

EELK Võru Katariina Kogudus. Kukk sümbolina. <https://voru.eelk.ee/artiklid/kukk.htm>

(04.05.2025)

Laatre kirik 430. (2024). [Kataloog]. Tartu: kirjastaja Jaanus Eensalu.

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik. Kogudused. <https://eelk.ee/kontakt/kogudused/>

(10.05.2025)

Eurostat. (2020). Ageing Europe - statistics on population developments.

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Ageing_Europe_-_statistics_on_population_developments (05.05.2025)

Faith Lutheran Church. Meaning of Luther Rose.

<https://www.faithlutherancorning.org/meaning-of-luther-rose> (04.05.2025)

Farage, M., Miller, K., W., Ajayi, F. ja Hutchins, D. (2012). Design Principles to Accommodate Older Adults. *Global Journal of Health Science*, 4(2), 2–25.

<https://doi.org/10.5539/gjhs.v4n2p2> (04.04.2025)

Figma. What is high-fidelity prototyping—and how can it help?

<https://www.figma.com/resource-library/high-fidelity-prototyping/> (25.05.2025)

Grabowski, S. A guide to interface design for older adults. *Adchitects*.

<https://adchitects.co/blog/guide-to-interface-design-for-older-adults> (04.05.2025)

Kane, L. (2019). Usability for Older Adults: Challenges and Changes. *Nielsen Norman Group*.

<https://www.nngroup.com/articles/usability-for-senior-citizens/> (05.05.2025)

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium. Veebi sisu juurdepääsetavussuunised (WCAG nõuded).

<https://digiriik.eesti.ee/juhend/veebi-sisu-juurdepaasetavussuunised-wcag-nouded> (04.05.2025)

Molly, K. (2020) What Marketers Need to Know About Website Wireframes. *New Breed*.

<https://www.newbreedrevenue.com/blog/website-wireframes> (13.05.2025)

Polyuk, S. Age Before Beauty – A Guide to Interface Design for Older Adults. *Toptal*.

<https://www.toptal.com/designers/ui/ui-design-for-older-adults> (05.05.2025)

Sarup, R. (2021). Web A11y: WCAG's 4 Principles and 13 Guidelines For Web Accessibility. *Medium*.

<https://reetisarup.medium.com/web-a11y-wcags-4-principles-and-13-guidelines-for-web-accessibility-bfc14e8db429> (04.05.2025)

Shahbaz, T. (2021). 11 Characteristics of a User Friendly Website. *Linkedin*.

<https://www.linkedin.com/pulse/11-characteristics-user-friendly-website-talha-shahbaz> (12.05.2025)

Siseministeerium. (2025). Usuasjad.

<https://www.siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/sidus-uhiskond/usuasjad> (04.05.2025)

Statistikaamet. (2020). Rahvastiku vananemine ei lase rahvaarvu kasvust rõõmu tunda.

<https://stat.ee/et/uudised/2020/05/13/rahvastiku-vananemine-ei-lase-rahvaarvu-kasvust-roo-mu-tunda> (04.05.2025)

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet. (2024). Digiligipääsetavuse nõuded.

<https://ttja.ee/digiligipaasetavuse-tagamine/nouded> (04.05.2025)

The National Gallery. Time-Based Media Art.

<https://nga.gov.au/art-artists/conservation/time-based-media-art/> (04.05.2025)

U.S. Religion Census. (2020). Press release 2020. U.S. Religion Census Shows Both Stability and Change in Congregational Life. <https://usreligioncensus.org/node/1641> (05.05.2025)

W3C. (2013). Veebi sisu ligipääsetavussuunised. (WCAG) 2.0.

<https://www.w3.org/Translations/WCAG20-et/> (04.05.2025)

W3C. (2024). Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2.

<https://www.w3.org/TR/WCAG22/#wcag-2-layers-of-guidance> (04.05.2025)

LISAD

Lisa 1. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse Püha Laurentsiust kujutav tuulelipp

Autori foto (2025)

Lisa 2. Lutheri roos

(Faith Lutheran Church 2025)

Lisa 3. Küsimustiku küsimused 1/5

1. Kas Sinu kogudusel on olemas kodulehekülg? (Vali 1 vastus) *

☐ Jah

☐ Ei

☐ Pole kindel

Section 2 of 5

Kui vastasid eelmisele küsimusele „Jah“

Description (optional)

Kui tihti külastad oma koguduse kodulehte? (Vali 1 vastus) *

☐ Iga nädal

☐ Kord kuus

☐ Harva

☐ Ainult kindla info otsimiseks (näiteks jumalateenistuste ajad, kontaktid)

☐ Ei külasta üldse

Millist infot otsid koguduse kodulehelt kõige sagedamini? (Vali kuni 3 vastust) *

☐ Koguduse tutvustus ja/või ajalugu

☐ Jumalateenistuse ajad

☐ Palvesoovi edastamine

☐ Uudised (nt koguduse Facebooki postitused) ja teated

☐ Tulevaste sündmuste kalender

☐ Galerii (pildid kogudusest ja sündmustest)

Autori kuvatõmmis

Lisa 4. Küsimustiku küsimused 2/5

Millist infot otsid koguduse kodulehelt kõige sagedamini? (Vali kuni 3 vastust) *

- ☐ Koguduse tutvustus ja/või ajalugu
- ☐ Jumalateenistuse ajad
- ☐ Palvesoovi edastamine
- ☐ Uudised (nt koguduse Facebooki postitused) ja teated
- ☐ Tulevaste sündmuste kalender
- ☐ Galerii (pildid kogudusest ja sündmustest)
- ☐ Kontaktandmed
- ☐ Annetuse info
- ☐ Ma ei külasta koguduse kodulehte
- ☐ Other...

Mis Sulle oma koguduse kodulehe juures kõige rohkem meeldib? *

Kui vastasid eelnevalt „Ei külasta üldse“, siis miks mitte?

Long-answer text

Mida sooviksid oma koguduse kodulehe juures parandada või lisada? *

Kui vastasid eelnevalt „Ei külasta üldse“, siis mis muudaks seda otsust?

Long-answer text

Autori kuvatõmmis

Lisa 5. Küsimustiku küsimused 3/5

1. Kas Sinu kogudusel on olemas kodulehekülg? (Vali 1 vastus) *

☐ Jah

☐ Ei

☐ Pole kindel

Section 3 of 5

Kui vastasid eelmisele küsimusele „Ei“ või „Pole kindel“

Description (optional)

Kui Sinu kogudusel oleks kodulehekülg, siis milline teave oleks Sinu jaoks kõige kasulik? (Vali kuni 3 vastust) *

☐ Koguduse tutvustus ja/või ajalugu

☐ Jumalateenistuse ajad

☐ Palvesoovi edastamine

☐ Uudised (nt koguduse Facebooki postitused) ja teated

☐ Tulevaste sündmuste kalender

☐ Galerii (pildid kogudusest ja sündmustest)

☐ Kontaktandmed

☐ Annetuse info

☐ Other...

Kui Sinu kogudusel oleks kodulehekülg, siis kas Sa kasutaksid seda? (Vali 1 vastus) *

☐ Jah, regulaarselt

☐ Jah, aeg-ajalt

Autori kuvatõmmis

Lisa 6. Küsimustiku küsimused 4/5

Kui Sinu kogudusel oleks kodulehekülg, siis kas Sa kasutaksid seda? *(Vali 1 vastus)* *

☐ Jah, regulaarselt

☐ Jah, aeg-ajalt

☐ Ei, eelistan muid infokanaleid

☐ Pole kindel

Section 4 of 5

Kui vastasid eelmisele küsimusele „Ei”, või „Pole kindel” ⌵ ⋮

Description (optional)

Miks mitte? *(Vali 1 vastus)* *

☐ Eelistan paberil teateid või telefonikõnesid

☐ Ei kasuta arvutit, mobiiltelefoni või internetti

☐ Saan vajaliku info perelt, sõpradelt või tuttavatelt

☐ Other...

Autori kuvatõmmis

Lisa 7. Küsimustiku küsimused 5/5

Section 5 of 5

Lõpusirge 🏆

Description (optional)

Mis on üldiselt Sinu jaoks veebilehe juures kõige olulisem? (Vali kuni 3 vastust) *

☐ Lihtne ja selge navigatsioon

☐ Ajakohane info

☐ Hea loetavus (suur ja selge kiri)

☐ Visuaalne materjal (pildid või illustratsioonid)

☐ Kontaktandmete kiire leidmine

☐ Erksad või suure kontrastiga värvid

☐ Minimalistlik visuaal

☐ Other...

Sinu vanus *

☐ Alla 30

☐ 30-49

☐ 50-69

☐ 70-89

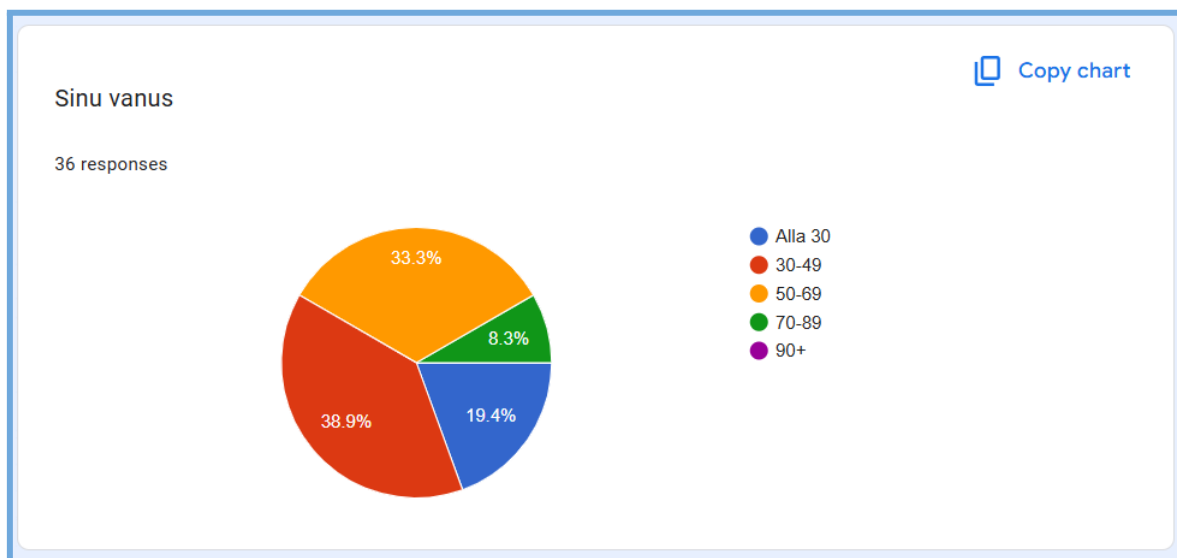
☐ 90+

Muud mõtted ja soovid kodulehega seoses 💡

Long-answer text

Autori kuvatõmmis

Lisa 8. Küsimustikule vastajate vanuseline osakaal

Autori kuvatõmmis

Lisa 9. Küsimustiku tulemused vanusegruppide kaupa

Kategooria	30-49 aastased (14)			50-69aastased (12)		
	kodulehekülg: JAH	kodulehekülg: EI	KOKKU	kodulehekülg: JAH	kodulehekülg: EI	KOKKU
Koguduse tutvustus ja/või ajalugu	2	0	2	3	2	5
Jumalateenistuse ajad	4	3	7	4	2	6
Palvesoovi edastamine	0	1	1	0	1	1
Uudised ja teated	6	2	8	4	0	4
Tulevaste sündmuste kalender	10	2	12	6	0	6
Galerii	2	0	2	0	2	2
Kontaktandmed	5	2	7	3	2	5
Annetuse info	4	0	4	3	0	3
	70-89aastased (3)			alla 30aastased (7)		
	kodulehekülg: JAH	kodulehekülg: EI	KOKKU	kodulehekülg: JAH	kodulehekülg: EI	KOKKU
	0	1	1	1	1	2
	0	2	2	0	2	2
	0	0	0	0	1	1
	0	0	0	2	4	6
	0	2	2	1	2	3
	0	2	2	0	2	2
	0	1	1	2	1	3
	0	0	0	1	1	2

Autori illustratsioon

Lisa 10. Küsimustiku tulemused üldarvestuses

Kategooria	Üldarvestus
Koguduse tutvustus ja/või ajalugu	10
Jumalateenistuse ajad	17
Palvesoovi edastamine	3
Uudised ja teated	18
Tulevaste sündmuste kalender	23
Galerii	8
Kontaktandmed	16
Annetuse info	9

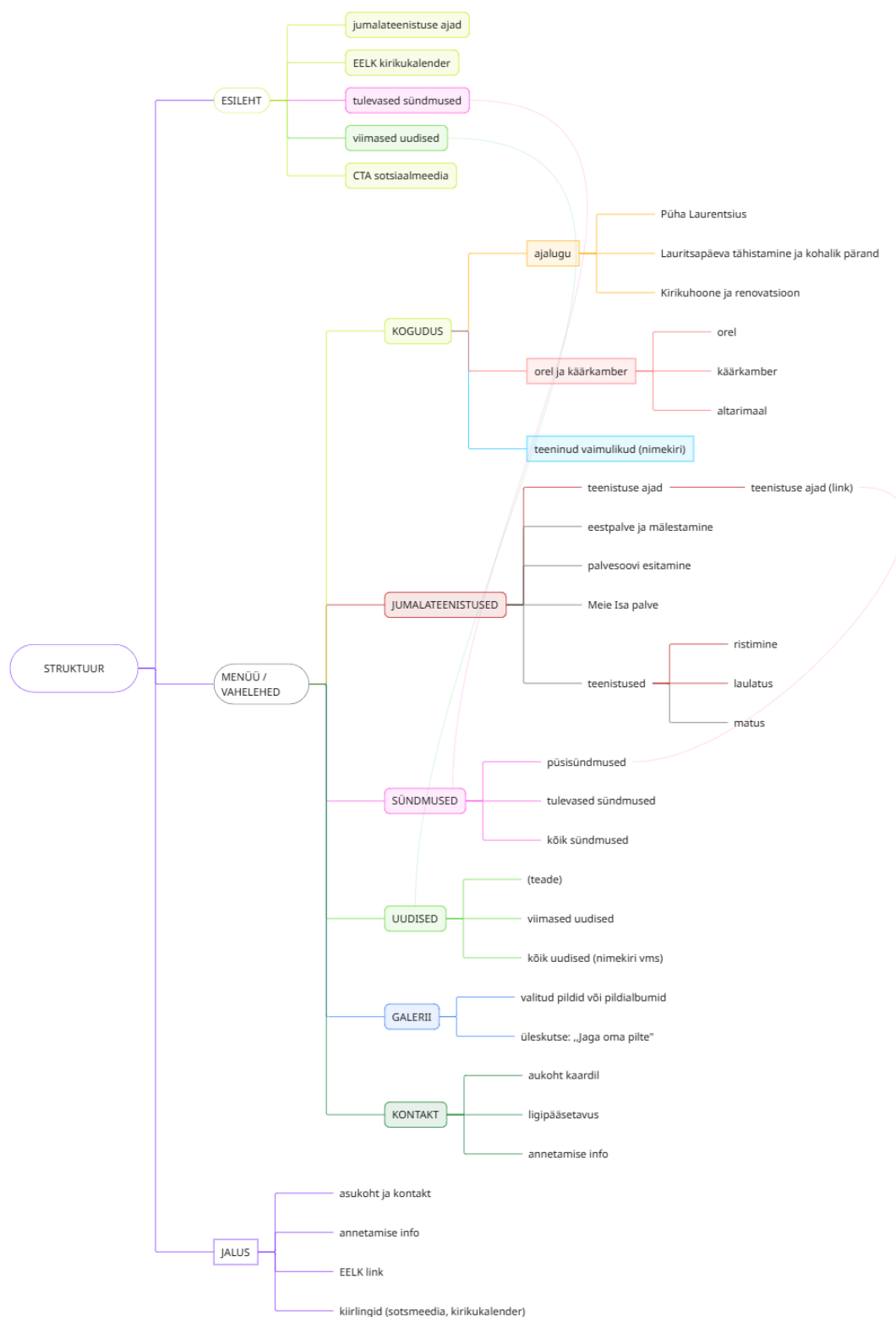
Autori illustratsioon

Lisa 11. Sisend ja kriteeriumid

SISEND				
Visuaal on • tagasihoidlik • väärikas • professionaalne	Visuaal on omapärane → on selge, et on vaeva nähtud	Esindatud on sümbolid: • grillrest • kukk • EELK logo	Kasutusel on värvid, mis esinevad kirikuhoones: • sinine • punane • kuldne/pronks • oranž • roheline • lilla • hall • valge	Komponentide eristamiseks eelistada soojasid toone (seenioritel on raskem teha vahet sinistel, rohelistel ja violetsetel toonidel)
Veebileht on informatiivne				
LIGIPÄÄSETAVUSE KRITEERIUMID				
Arvuti- ja mobiilivaade	Arvestades vähenenud motoorseid võimeid, pole veebilehel elemente, mis tuginevad hover olekule (nt infot on näha ainult siis, kui seal peal hoverida)	Visuaal on puhas ja hingav, pole tähelepanu hajutavaid animatsioone või mustreid	Nupud on selgesti eristuvad tavalisest tekstist ning need on piisavalt suured, et on mugav peale vajutada (44x44px for touch)	Kasutusel on universaalselt mõistetavad ikoonid, pildid või illustatsioonid
Tekst on piisavalt suur arvestades seenior kasutajaid (min 16 pt, eelistatud 18+ body tekstiks)	Tausta ja teksti vahel on piisav kontrast hea loetavuse tagamiseks, st tumeda ja heleda kontrasti + värvid peaksid olema erksamad	Kognitiivse töö vähendamiseks väldin peidetud või nõ volditavaid/kokkupandavaid menüüsid (nt hamburgeri menüü)	Veebileht on konkreetne, otsekohene: tuleb teha võimalikult vähe klikke/samme info leidmiseks	Sisu(tekst) on kompaktne ja selge

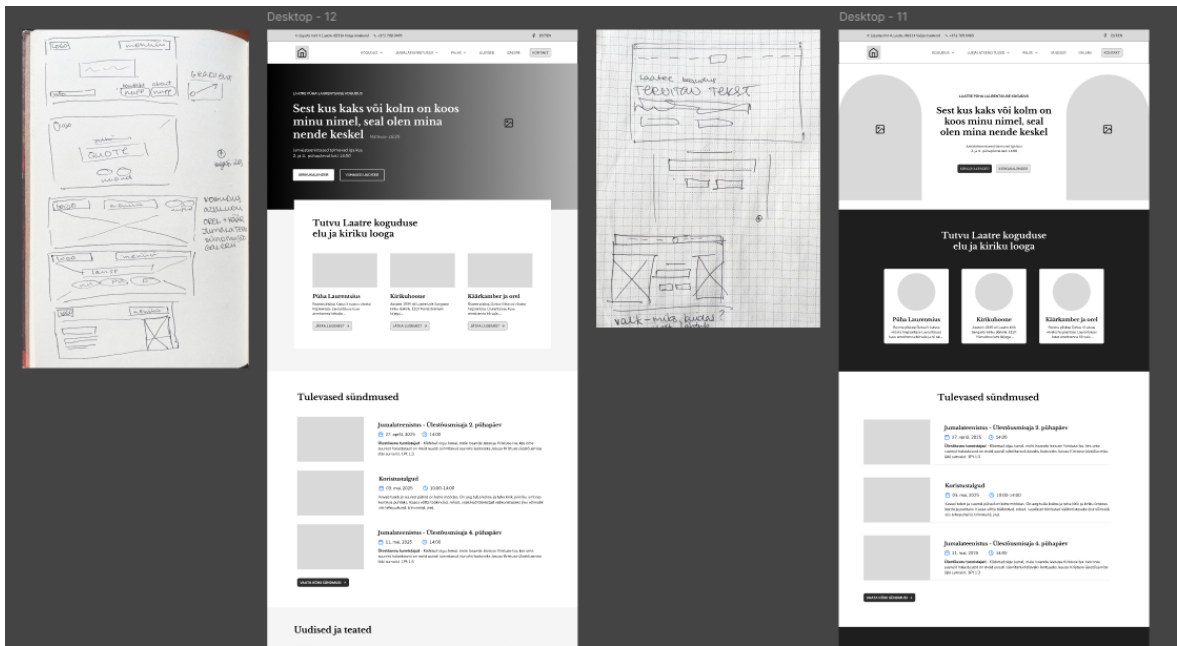
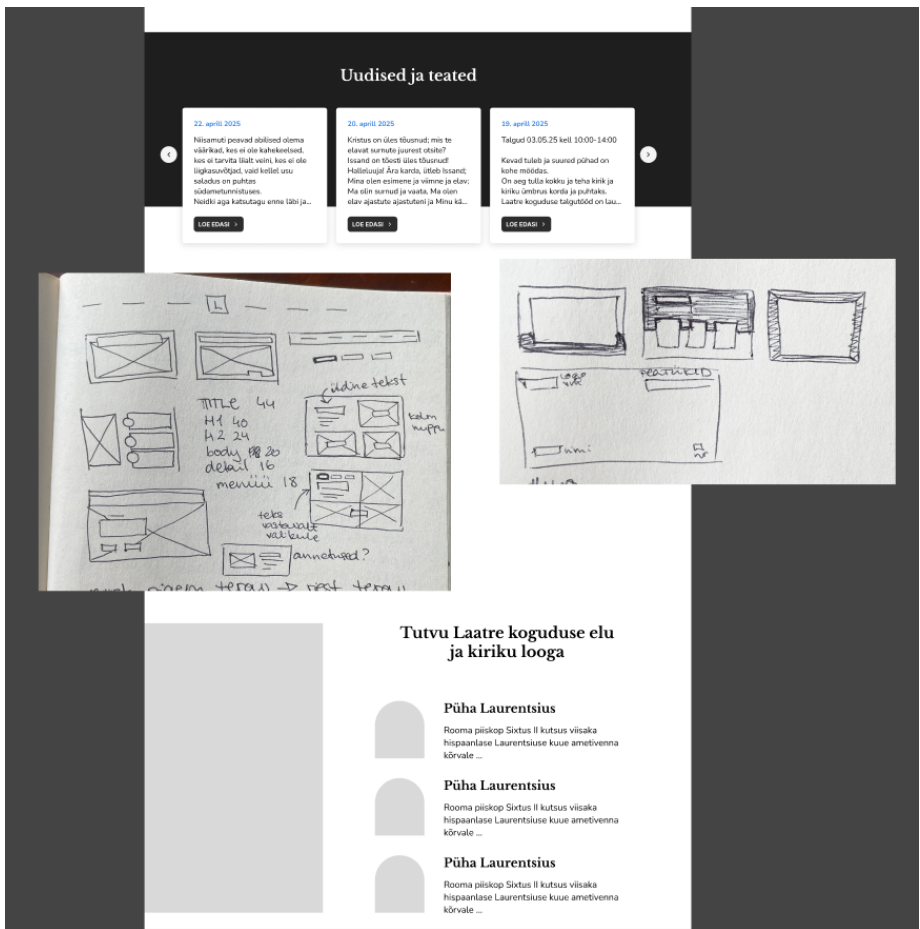
Autori illustatsioon

Lisa 12. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse veebilehe infoarhitektuur

Autori illustratsioon

Lisa 13. Esialgsed raamjooniste katsetused

Autori kuvatõmmised

Lisa 14. Laatre Püha Laurentsiuse kiriku sisemus

Autori foto (2025)

Lisa 15. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse tempel

Sektsioon kataloogi „Laatre kirik 430” esikaanest

Lisa 16. Laatre koguduse illustratsioonide viirutustehnika alternatiiv

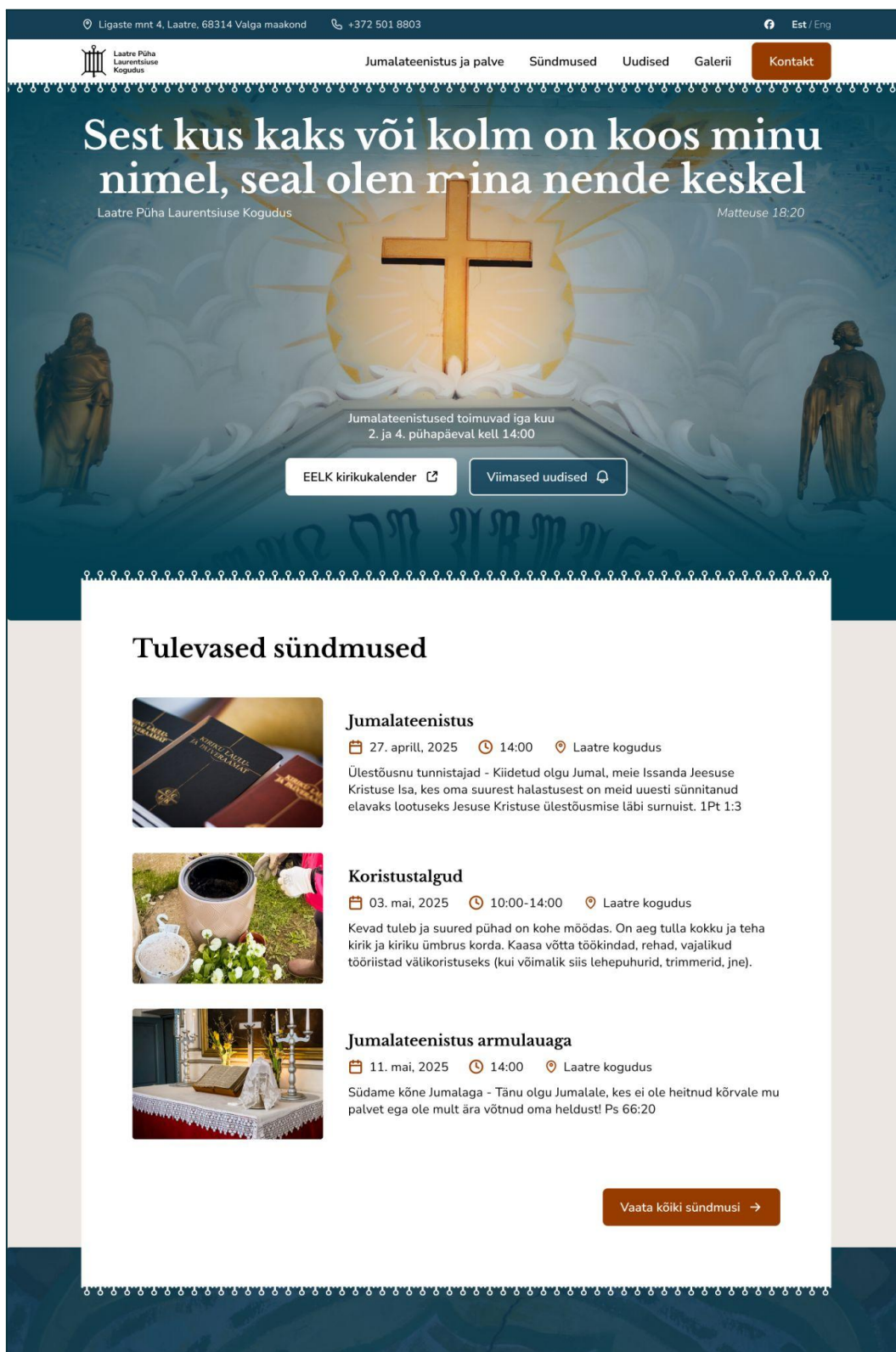
Autori illustratsioon

Lisa 17. Laatre Püha Laurentsiuse koguduse vaiba muster

Mustri kujunduse autor: Jaanus Eensalu

Lisa 18. „Avaleht” arvutivaade 1/2

Autori illustratsioon

Lisa 19. „Avaleht” arvutivaade 2/2

Viimased uudised

22. aprill 2025

Niisamuti peavad abilised olema väärikad, kes ei ole kahekeelsed, kes ei tarvita liialt veini, kes ei ole liigkasuvõtjad, vaid kellel usu saladus on puhtas südametunnistuses. Neidki aga katsutagu enne läbi ja...

[Ava Facebookis](#)

20. aprill 2025

Kristus on üles tõusnud; mis te elavat surnute juurest otsite? Issand on tõesti üles tõusnud! Halleluuja! Ära karda, ütleb Issand; Mina olen esimene ja viimne ja elav; Ma olin surnud ja vaata, Ma olen elav ajastute ajastuteni ja Minu käes on...

[Ava Facebookis](#)

20. aprill 2025

Ülestõusmispuha mõtisklus meie predikandilt Jaanuselt. Ülestõusmispuhade II puhul s.o. esmaspäeval 21.04.25 toimub Jaanus Eensalu diakoni ordinatsioon piiskoplikus Viljandi Jaani kirikus, algusega kell 17:00

[Ava Facebookis](#)

[Vaata kõiki uudiseid](#)

Jälgi meid ka Facebookis

Hoia kogudusel silm peal ka argipäevas – jälgi meid sotsiaalmeedias, kus jagame värsked teateid, pilte ja hetki koguduseelust.

[Meie Facebooki lehekülg](#)

**Laatre Püha
Laurentsiuse
Kogudus**

Kontakt

+372 501 8803
+372 502 4565

tanel.meiel@eelk.ee
jaanus.eensalu@eelk.com

Ligaste mnt 4, Laatre,
68314 Valga maakond

Kiirlingid

Koguduse Facebook
Esita palvesoov
Sündmused
EELK kirikukalender

www.eelk.ee

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat.
Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
EE111010202000005000
EELK Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Autori illustratsioon

Lisa 20. „Jumalateenistus ja palve” arvutivaade 1/2

Ligaste mnt 4, Laatre. 68314 Valga maakond+372 501 8803

Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Jumalateenistus ja palveSündmusedUudisedGaleriiKontakt

Jumalateenistus ja palve

Eestpalve ja mälestamine

Eestpalve on and, mis antud kõigile palvetajale, eriti neile, kes hea meelega tahaksid paluda, aga seda vaevalt suudavad teha. See on Laatre kirikus väga levinud: igal pühapäeval tehakse kantslist nii mälestamisi kui ka eestpalveid ja kutsume kogudust üles koos tänama ja ka palvetama hädaliste murede lahendamiseks.

Palve on pöördumine Looja poole. Seda on kõige lihtsam teha lausudes Meie Isa palve.

Kui me tunneme, et tahame millegi eest koos teistega tänada või vajame eestpalvet, siis on selleks kaks võimalust:

- ✉ Saada palve õpetajale e-kirjaga tanel.meiel@eelk.ee või jaanus.eensalu@eelk.ee
- 📖 Tule kirikusse veerand või pool tundi enne jumalateenistuse algust ja ütle enda soov.

Meie Isa palve

Meie Isa, kes Sa oled taevas! Pühitsetud olgu Sinu nimi. Sinu riik tulgu, Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal. Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev. Ja anna meile andeks meie võlad, nagu meiegi andeks anname oma võlglastele. Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast. Sest Sinu pärralt on riik ja vägi ja au igavesti. Amen.

💡 2024 a. möödus 500 aastat meieisapalve esimesest kirjapanekust eesti keeles. Antud ajalooline moment meenutab meile, kui oluline on hoida meie maad, keelt ja kultuuri elus ning jagada seda tulevaste põlvedega.

Jumalateenistus

Jumalateenistus on see koht, kust kristlane saab kogeda Jumala lähedalolu laulus, sõnas, palves ja armulaus. Siit saab ta usku ja jõudu oma elutee käimisele, lohutust kurbusele ja võimalust aega maha võtta ja korraldada Jumala ja enda suhteid.

Jumalateenistusel on oma kindel kord ja rütm, et kogudus suudaks elada, mõelda, palvetada ja laulda kaasa. Jumalateenistuses on pühapäevast pühapäeva muutumatud osad ja kirikuaasta järgi vahelduvad tekstid. Palved, piiblitugemised ja koraatid (koguduselaulud) on valitud vastavalt pühapäeva teemale.

[Vaata EELK kirikukalendrit](#) 📅

Jumalateenistused toimuvad iga kuu 2. ja 4. pühapäeval algusega kell 14:00.

Kirikupühade jumalateenistuse ajad teavitatakse kodulehel ja sotsiaalmeedias ning kiriku teadaannetes (kiriku ukse, surnuaias).

SündmusedFacebook

Autori illustratsioon

Lisa 21. „Jumalateenistus ja palve” arvutivaade 2/2

Loe lähemalt jumalateenistustest

Laulatus

Matus

Ristimine

Ristimise kaudu võetakse inimene kristliku kiriku osadusse. Jeesus ütleb: „Tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse” (Mt 28,19).

Ristimine võib toimuda nii kirikus, kodus kui mõnes muus paigas. Ristimise sooviga tuleb pöörduda koguduse õpetajate poole.

Lapse ristimine

Laps ristitakse vanemate, erandina ühe vanema või lapse hooldaja soovil, tingimusel, et nad on ise koguduse täisõiguslikud liikmed ning on valmis andma lapsele kristlikku kasvatust. Vanemad valivad lapsele ristivanemad (vähemalt üks ristiisa ja üks ristiema), kes peavad olema samuti kiriku liikmed. Ristivanemad on ristimisel tunnistajateks ja võtavad endale kohustuse kaasa aidata lapse kristlikule kasvatamisele.

Laps ristitakse võimalikult kiiresti elu esimestel päevadel, nädalatel või kuudel. Kui vanemad on jätnud lapse ristimata, ei ole kunagi liiga hilja seda teha. Paari sajandi jooksul on laste ristimine meie tavades kinnistunud ja on seotud eelnevatel sajanditel suure väikelaste suremusega - juhul kui laps kutsuti väikeses eas Jumala juurde siis sooviti, et ta oleks ristitud. Ristimise ajendiks ei ole tänapäeval enam meditsiini võimetus vaid enamasti kinnistunud tava.

Täiskasvanu ristimine

Kes tuleb ristimisele täiskasvanuna, ei sõltu enam oma vanemate usust või uskumusest. Tehes oma otsuse iseseisvalt, ei nõuta sel puhul enam ka ristivanemaid. Täiskasvanu ristimine toimub üldjuhul koos leeriõpetusega. Leeritunnid toimuvad kord aastas ning vastavalt vajadusele viiakse läbi eraleer.

**Laatre Püha
Laurensiuse
Kogudus**

Kontakt

+372 501 8803
+372 502 4565

tanel.meiel@eelk.ee
jaanus.eensalu@eelk.com

Ligaste mnt 4, Laatre,
68314 Valga maakond

Kiirlingid

Koguduse Facebook
Esita palvesoov
Sündmused
EELK kirikukalender

 www.eelk.ee

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat.
Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone
sõltuvad lahkest annetajast.

**Oma annetused teha koguduse
arveldusarvele:**
EE111010202000005000
EELK Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laurensiuse Kogudus

Autori illustratsioon

Lisa 22. „Sündmused” arvutivaade

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond
+372 501 8803

Jumalateenistus ja palve
Sündmused
Uudised
Galerii
Kontakt

Sündmused

Jumalateenistused toimuvad iga kuu 2. ja 4. pühapäeval kell 14:00

Lõugu kuu juurde:
Jaauar
Veebruar
Märts
Aprill
Mai
Juuni

Aprill 2025

Jumalateenistus. Ülestõusmisaja 2. pühapäev

27. aprill, 2025 14:00 Laatre kogudus

Ülestõusnu tunnistajad - Kõidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurest halastusest on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist. 1Pt 1:3

Mai 2025

Koristustalgud

3. mai, 2025 10:00-14:00 Laatre kogudus

Kevad tuleb ja suured pühad on kohe möödas. On aeg tulla kokku ja teha kirik ja kiriku ümbrus korda. Kaasa võtta töökindad, rehad, vajalikud tööriistad väikoristuseks (kui võimalik siis lehepuhurid, trimmerid, jne).

Jumalateenistus armulauaga. Ülestõusmisaja 4. pühapäev

11. mai, 2025 14:00 Laatre kogudus

Jumala rahva koduigatsus - Kui keegi on Kristuses, siis ta on uus loodu, vana on möödunud, vaata, uus on sündinud! 2Kr 5:17

Jumalateenistus. Ülestõusmisaja 6. pühapäev

25. mai, 2025 14:00 Laatre kogudus

Südame kõne Jumalaga - Tänu olgu Jumalale, kes ei ole heitnud kõrvale mu palvet ega ole mult ära võtnud oma heldust! Ps 66:20

Juuni 2025

Surnuaiapäha. Puhkpillipoisid

21. juuni, 2025 11:00; 13:00 Laatre I kalmistu; Laatre II kalmistu

Teenivad hoolidajapetaja Tanel Meiel ja diakon Jaanus Eensalu

Jumalateenistus armulauaga. Nelipühade 1. püha

8. juuni, 2025 14:00 Laatre kogudus

Püha Vaimu väljavalamine - See ei sünni vae ega võimu läbi, vaid minu Vaimu läbi, ütleb vägede Issand. Sk 4:6

Kontsert

21. juuni, 2025 15:00 Laatre kogudus

Esineb Indrek Kalds. Kontserti saab toetada annetades.

Jumalateenistus. 2. pühapäev pärast nelipüha

22. juuni, 2025 14:00 Laatre kogudus

Kaduvad ja kadumatud aarded - Kristus ütleb: „Kes teid kuulda võtab, see võtab kuulda mind, ja kes teid kõrvale lükkab, see lükkab kõrvale minu.“ Lk 10:16

Vajadusel rohkem infot:
Tanel Meiel
tanel.meiel@eek.ee
+372 501 8803

1
2
3
...
9
>

Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Kontakt

+372 501 8803
+372 502 4565
tanel.meiel@eek.ee
jaanus.eensalu@eek.ee
Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

Kiirringid

Koguduse Facebook
Eesti palvesoo
Sündmused
EELK kirikukalender
www.eek.ee

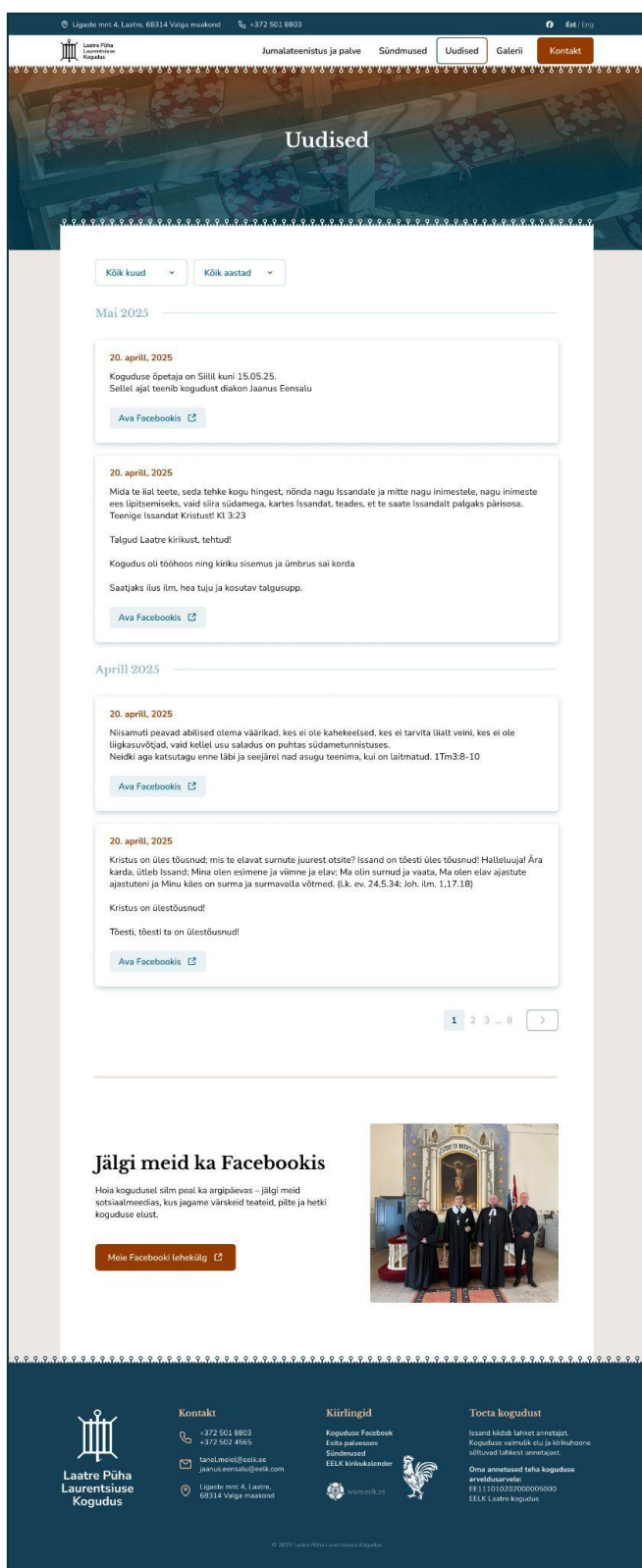
Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad inimest annetest. Oma annetusel toeta koguduse arendusarvele: EE11010202000005000 EELK Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Autori illustratsioon

Lisa 23. „Uudised” arvutivaade

Autori illustratsioon

Lisa 24. „Galerii” arvutivaade

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond
+372 501 8803
Est / Eng

Jumalateenistus ja palve
Sündmused
Uudised
Galerii
Kontakt

Galerii

Kõik Laatre koguduse pildid on talletatud Google Drive'i pilvteenuses, et tagada veebilehe kiirem toimimine.
Piltide vaatamiseks klõpsa soovitud albumile — see avatakse uuel vahelehel, kus saad sirvida valitud albumi fotosid.

Jumalateenistused
7

Kirikuhoone
12

Pühad
16

Talgud
15

Üritused
11

Jälgi meid ka Facebookis

Hola kogudusel silm peal ka argipäevas – jälgi meid sotsiaalmeedias, kus jagame värsked teateid, pilte ja hetki koguduse elust.

Meie Facebooki lehekülg

Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Kontakt

+372 501 8803
+372 502 4565

tanel.meiel@eek.ee
jaanus.eensalu@eek.ee

Ligaste mnt 4, Laatre,
68314 Valga maakond

Kiirlingid

Koguduse Facebook
Esite palvesooov
Sündmused
EELK kirkukalender

www.eek.ee

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat.
Koguduse valmulk elu ja kirikuhoone
sõltuvad lahkest annetajast.

Oma annetused teha koguduse
arveldusarvel:
EE12101020000005000
EELK Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Autori illustratsioon

Lisa 25. „Kontakt” arvutivaade

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

+372 501 8803

Est / Eng

Jumalateenistus ja palve

Sündmused

Uudised

Galerii

Kontakt

Kontakt

Koguduse aadress

Võta ühendust

Hooldajaõpetaja Tanel Meiel
 tanel.meiel@eetk.ee
 +372 501 8803

Diakon Jaanus Eensalu
 jaanus.eensalu@eetk.ee
 +372 502 4565

Abiõpetaja Ivo Piil
 ivopiil12@gmail.com
 +372 516 8127

Organist Katrin Kallis
 katrin.kallis68@gmail.com

Ligipääsetavus

- Kirikusse pääseb ratastooliga, kuid sissepääsu ees on madal aste – vajadusel saab abi paluda saatjalt või koguduse vaimulikelt.
- Autoga on võimalik parkida kiriku ümbruses.
- Kohapeal on väike kuivkäimla.
- Lisaküsimuste korral palume pöörduda koguduse vaimulike poole.

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Andke, ja teile antakse – hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõd antakse teie rüppe, sest selle mõõduga, millega teie mõõdate, mõõdetakse teile tagasi. Lk 6:38

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
 EE111010202000005000
 EELK Laatre kogudus

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

+372 501 8803
+372 502 4565

tanel.meiel@eetk.ee
jaanus.eensalu@eetk.com

Kontakt

Kiirlingid

Koguduse Facebook

Esita palvesoov

Sündmused

EELK kirkukalender

www.eetk.ee

Toeta kogudust

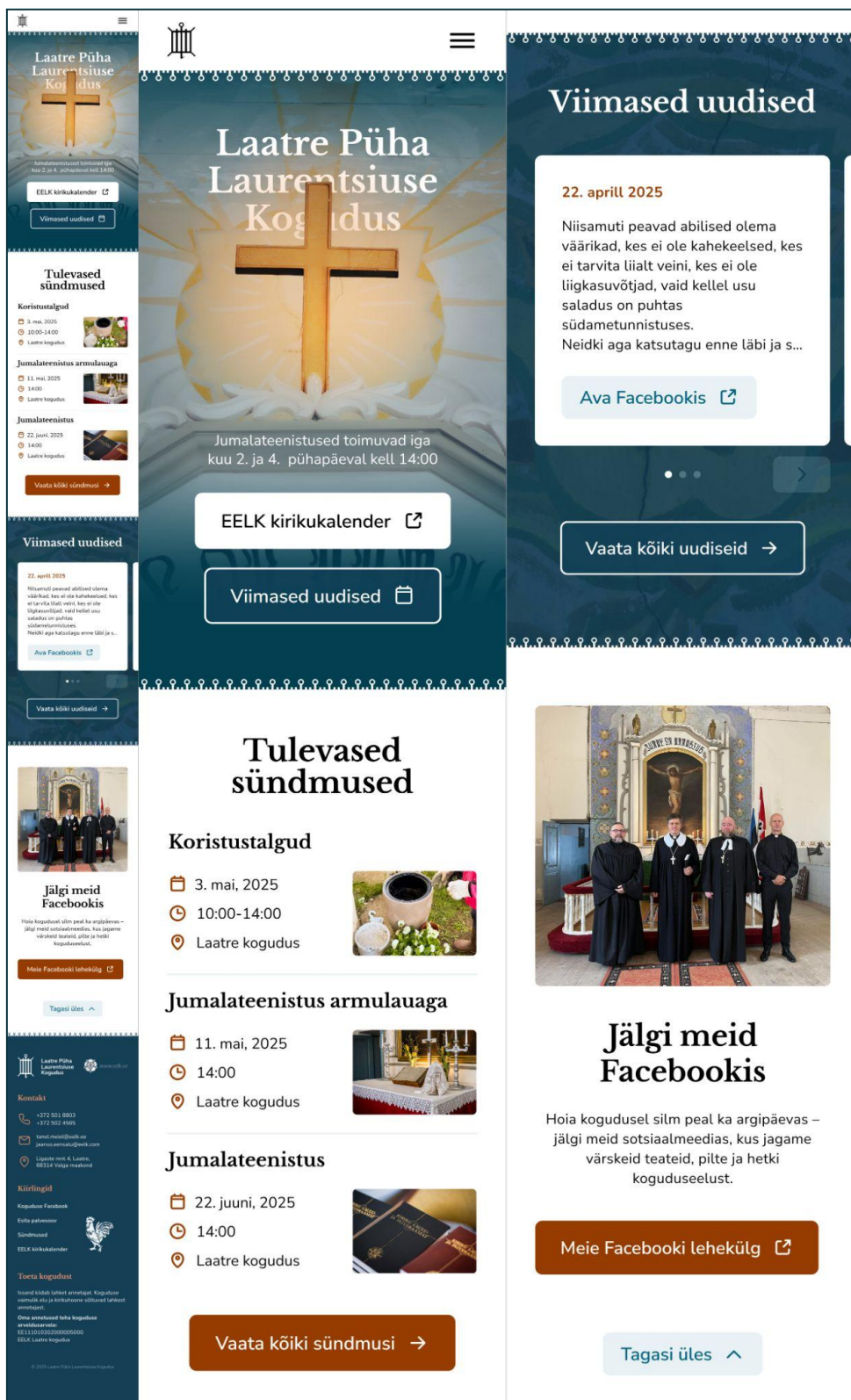
Issand kiidab lahket annetajat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
 EE111010202000005000
 EELK Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laurentsiuse Kogudus

Autori illustratsioon

Lisa 26. „Avaleht” mobiilivaade

Autori illustratsioon

Lisa 27. „Jumalateenistus ja palve” mobiilivaade

Autori illustratsioon

Autori illustratsioon

71

Lisa 29. „Uudised” mobiilivaade

Kõik kuud

Kõik aastad

22. aprill 2025

Niisamuti peavad abilisid olema väärikad, kes ei ole kahekeelsed, kes ei tarvita liialt veini, kes ei ole liigkasuvõtjad, vaid kellel usu saladus on puhtas südametunnistuses. Neidki aga katsutagu enne läbi ja seejärel nad asugu teenima, kui on lai...

Ava Facebookis

20. aprill 2025

Ülestõusmispüha mõtisklus meie predikandilt Jaanuselt. Ülestõusmipühade II pühal s.o. esmaspäeval 21.04.25 toimub Jaanus Eensalu diakoni ordinatsioon piiskoplikus Viljandi Jaani kirikus, algusega kell 17:00

Ava Facebookis

30. aprill 2025

Kristus on üles tõusnud; mis te elavat surnute juurest otsite? Issand on tõesti üles tõusnud! Halleluujal! Ära karda, ütleb Issand; Mina olen esimene ja viimne ja elav; Ma olen surnud ja vaata, Ma olen elav ajastute ajastuteni ja Minu käes on surma ja surmavalla võt...

Ava Facebookis

18. aprill 2025

Talged 03.05.25 kell 10:00-14:00

Kevad tuleb ja suured pühad on kohe mõõdas. On aeg tulla kokku ja teha kirik ja kiriku ümbrus korda ja puhtaks. Laatre koguduse talgutööd on laupäe...

Ava Facebookis

1 2 ... 9 >

Jälgimeid Facebookis

Hoiu kogudusel silm peal ka argipäevas – jälgi meid sotsiaalmeedias, kus jagame värsked teateid, pilte ja hetki koguduseelust.

Meie Facebooki lehekülg

Tagasi üles

Laatre Püha Laanepüha Koguduse

Kontakt

+372 501 8802
+372 501 4565

kirik@laatrepuha.ee
jaanus.eensalu@laatrepuha.ee

Lugemise tee 4, Laatre, 20114 Viljandi maakond

Kiirteingid

Koguduse Facebook

Enlla pealetoet

Sündmused

ELLK kirikukalender

Toetajad

Issand kiitab, isegi sinetajad. Koguduse võimalik elu ja kirikuhoone võivad isegi sinetajad.

Osa sinetajast teha koguduse arendusarvest:

EE11101020000000000000

EE11 K Laatre kogudus

© 2025 Laatre Püha Laanepüha Kogudus

20. aprill 2025

Ülestõusmispüha mõtisklus meie predikandilt Jaanuselt. Ülestõusmipühade II pühal s.o. esmaspäeval 21.04.25 toimub Jaanus Eensalu diakoni ordinatsioon piiskoplikus Viljandi Jaani kirikus, algusega kell 17:00

Ava Facebookis

20. aprill 2025

Kristus on üles tõusnud; mis te elavat surnute juurest otsite? Issand on tõesti üles tõusnud! Halleluujal! Ära karda, ütleb Issand; Mina olen esimene ja viimne ja elav; Ma olen surnud ja vaata, Ma olen elav ajastute ajastuteni ja Minu käes on surma ja surmavalla võt...

Ava Facebookis

18. aprill 2025

Talged 03.05.25 kell 10:00-14:00

Kevad tuleb ja suured pühad on kohe mõõdas. On aeg tulla kokku ja teha kirik ja kiriku ümbrus korda ja puhtaks. Laatre koguduse talgutööd on laupäe...

Ava Facebookis

1 2 ... 9 >

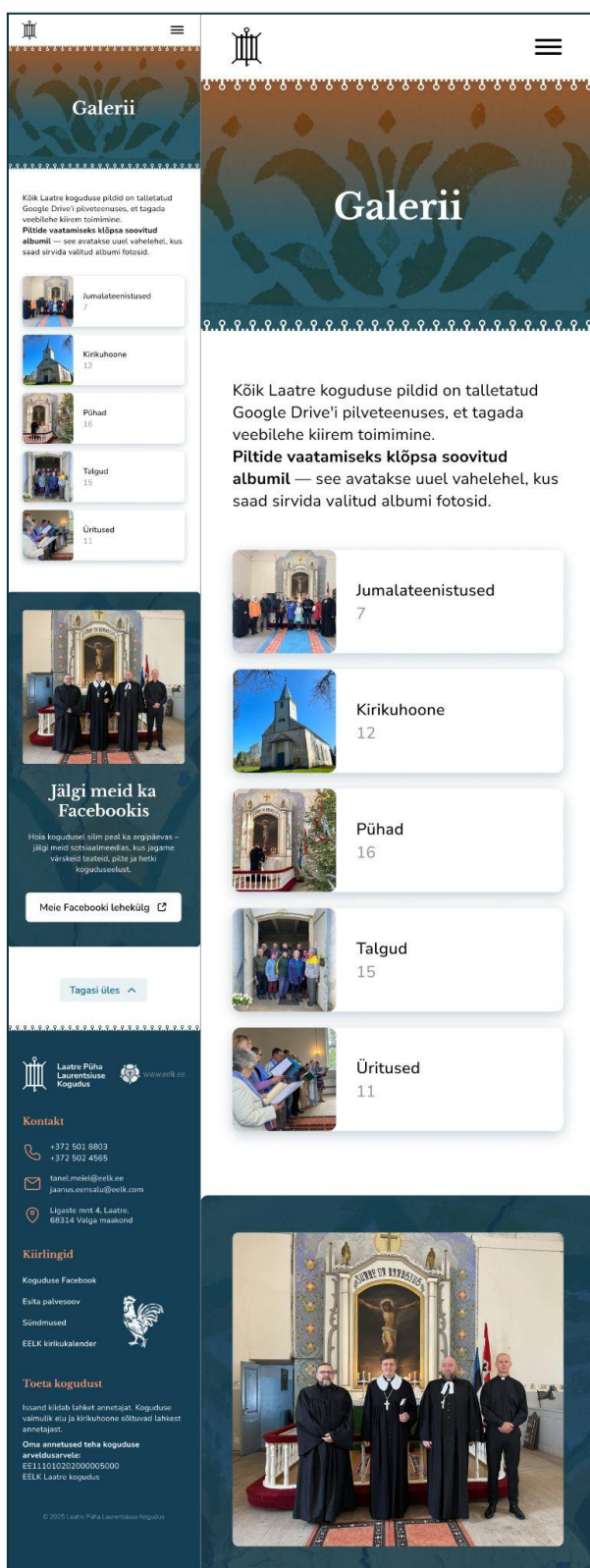
Jälgimeid Facebookis

Hoiu kogudusel silm peal ka argipäevas – jälgi meid sotsiaalmeedias, kus jagame värsked teateid, pilte ja hetki koguduseelust.

Meie Facebooki lehekülg

Autori illustatsioon

Lisa 30. „Galerii” mobiilivaade

Autori illustratsioon

Lisa 31. „Kontakt” mobiilivaade

Võta ühendust

Hooldajaõpetaja Tanel Meiel
tanel.meiel@eek.ee
+372 501 8803

Diakon Jaanus Eensalu
jaanus.eensalu@eek.ee
+372 502 4565

Abiõpetaja Ivo Pill
ivopill12@gmail.com
+372 516 8127

Organist Katrin Kallis
katrin.kallis68@gmail.com

Koguduse aadress

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

Ligipääsetavus

Kirikusse pääseb ratastooliga, kuid sissepääsu ees on madal aste – vajadusel saab abi paluda saatjalt või koguduse vaimulikelt.

Autoga on võimalik parkida kiriku ümbruses.

Kohapeal on väike kuivkäimla.

Lisaküsimuste korral palume pöörduda koguduse vaimulike poole.

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Andke, ja teile antakse – hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõt antakse teie rüppe, sest selle mööduga, millega teie möödate, mõõdetakse teile tagasi. Lk 6:38

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
EE111010202000005000
EELK Laatre kogudus

Tagasi üles

Kontakt

+372 501 8803
+372 502 4565
tanel.meiel@eek.ee
jaanus.eensalu@eek.ee
Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

Kiirlingid

Koguduse Facebook

Enka palvetussõu

Sündmused

EELK kirikukalender

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
EE111010202000005000
EELK Laatre kogudus

Võta ühendust

Hooldajaõpetaja Tanel Meiel
tanel.meiel@eek.ee
+372 501 8803

Diakon Jaanus Eensalu
jaanus.eensalu@eek.ee
+372 502 4565

Abiõpetaja Ivo Pill
ivopill12@gmail.com
+372 516 8127

Organist Katrin Kallis
katrin.kallis68@gmail.com

Koguduse aadress

Ligaste mnt 4, Laatre, 68314 Valga maakond

Ligipääsetavus

Kirikusse pääseb ratastooliga, kuid sissepääsu ees on madal aste – vajadusel saab abi paluda saatjalt või koguduse vaimulikelt.

Autoga on võimalik parkida kiriku ümbruses.

Kohapeal on väike kuivkäimla.

Lisaküsimuste korral palume pöörduda koguduse vaimulike poole.

Toeta kogudust

Issand kiidab lahket annetajat. Koguduse vaimulik elu ja kirikuhoone sõltuvad lahkest annetajast.

Andke, ja teile antakse – hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõt antakse teie rüppe, sest selle mööduga, millega teie möödate, mõõdetakse teile tagasi. Lk 6:38

Oma annetused teha koguduse arveldusarvele:
EE111010202000005000
EELK Laatre kogudus

Ligipääsetavus

Kirikusse pääseb ratastooliga, kuid sissepääsu ees on madal aste – vajadusel saab abi paluda saatjalt või koguduse vaimulikelt.

Autoga on võimalik parkida kiriku ümbruses.

Kohapeal on väike kuivkäimla.

Lisaküsimuste korral palume pöörduda koguduse vaimulike poole.

Autori illustatsioon